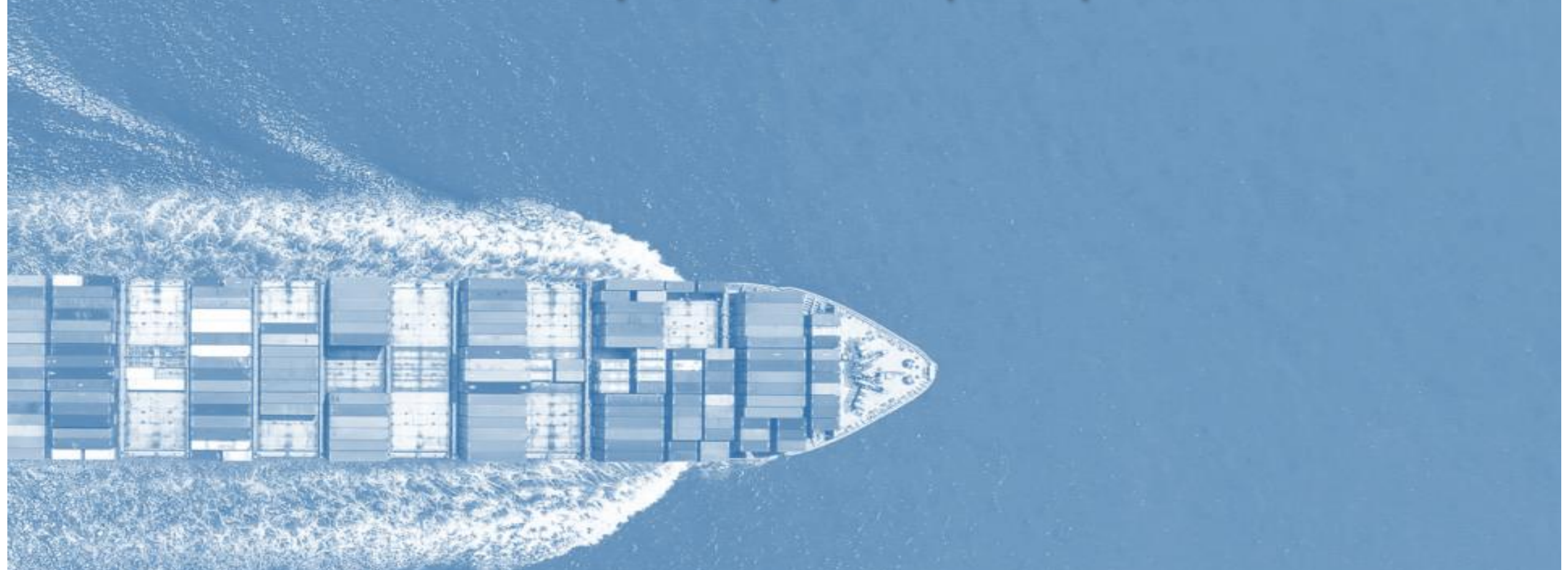

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ГРОМАД, ТЕРИТОРІЙ ТА ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ
ДП «Адміністрація морських портів України»

ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ
за 2023 рік

До складу ДП «АМПУ» входять:

- Білгород-Дністровська філія
- Бердянська філія
- Ізмаїльська філія
- Чорноморська філія
- Маріупольська філія
- Миколаївська філія
- Одеська філія
- Філія «Ольвія»
- Ренійська філія
- Скадовська філія
- Філія «Усть-Дунайськ»
- Херсонська філія
- Південна філія
- Філія «Дельта-лоцман»
- Філія «Днопоглиблювальний флот»
- Філія «ЧорноморНДІпроект»

ДП «АМПУ» створено в 2013 році в результаті реформи морської галузі України внаслідок ухвалення Закону України «Про морські порти України». Згідно ст.15 Закону України «Про морські порти України», ДП «АМПУ» утворено з метою:

- 1) утримання та забезпечення ефективного використання державного майна, переданого їй в господарське відання, у тому числі модернізації, ремонту, реконструкції та будівництва гідротехнічних споруд, інших об'єктів портової інфраструктури, розташованих у межах території та акваторії морських портів;
- 2) надання послуг суднам на підходах і безпосередньо в акваторії морських портів для їх безпечного судноплавства, маневрування та стоянки;
- 3) організації та забезпечення безпечної експлуатації об'єктів портової інфраструктури державної власності, у тому числі гідротехнічних споруд, систем забезпечення безпеки мореплавства, розташованих у межах території та акваторії морських портів;
- 4) організації та забезпечення безпеки мореплавства;
- 5) збору та обліку даних, що вносяться до Реєстру морських портів України;
- 6) організації розроблення та виконання плану розвитку морських портів, підготовки пропозицій щодо його вдосконалення;
- 7) організації та координації аварійно-рятувальних робіт;
- 8) організації робіт з підйому затонулого майна в акваторіях морських портів;
- 9) забезпечення дотримання законодавства про охорону навколишнього природного середовища;
- 10) забезпечення проведення робіт з ліквідації наслідків забруднення території та акваторій морських портів;
- 11) надання допомоги потерпілим;
- 12) визначення районів обов'язкового використання буксирів;
- 13) справляння та цільового використання портових зборів;
- 14) координації своєї діяльності та діяльності капітана морського порту, лоцманської служби, власників морських терміналів, портових операторів, інших суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у морському порту, у разі виникнення стихійного лиха, аварій, катастроф, інших надзвичайних ситуацій, що потребують взаємодії;
- 15) забезпечення створення рівних і конкурентних умов ведення господарської діяльності та отримання послуг у морських портах;
- 16) контролю і підтримання оголошених глибин.

Забезпечення рівних умов для ведення бізнесу у морських портах

Розвиток портової інфраструктури (акваторії, канали, причали)

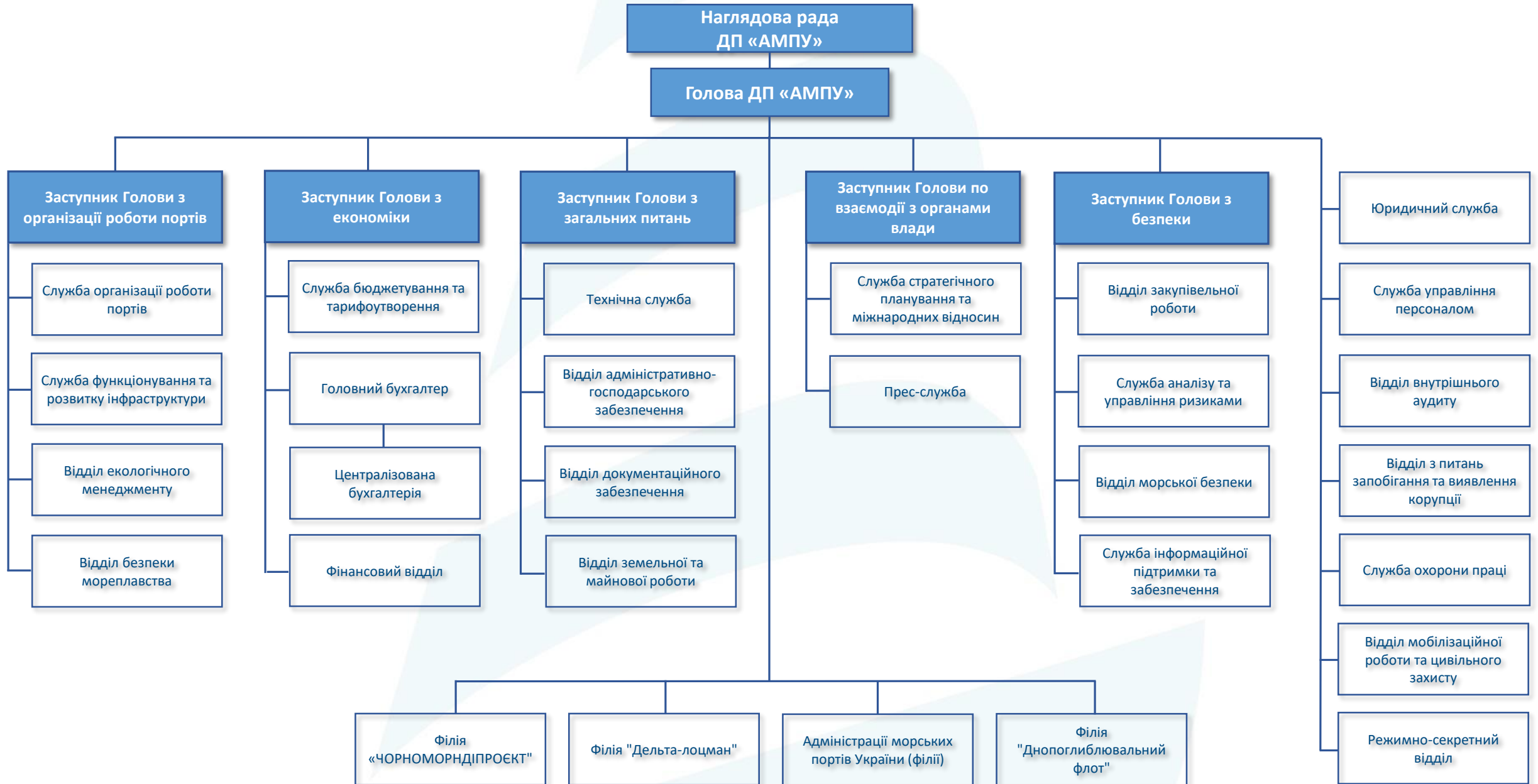
Адміністрування портових зборів

Контроль і підтримання оголошених глибин

Забезпечення безпеки мореплавства та охорони екології

Проектування об'єктів інфраструктури морського транспорту

24 лютого 2022 року, в ніч, російська федерація розв’язала війну проти України. Відповідно до Указу Президента України від 24.02.2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України від 24.02.2022 № 2102-IX, на всій території України запроваджено правовий режим воєнного стану.

Починаючи з 24 лютого 2022 року фактично розпочалась блокада функціонування всіх 10 морських портів на південному узбережжі України. Військові кораблі росії агресивно блокують судноплавство в Чорному та Азовському морях для суден, що прямують до морських портів України.

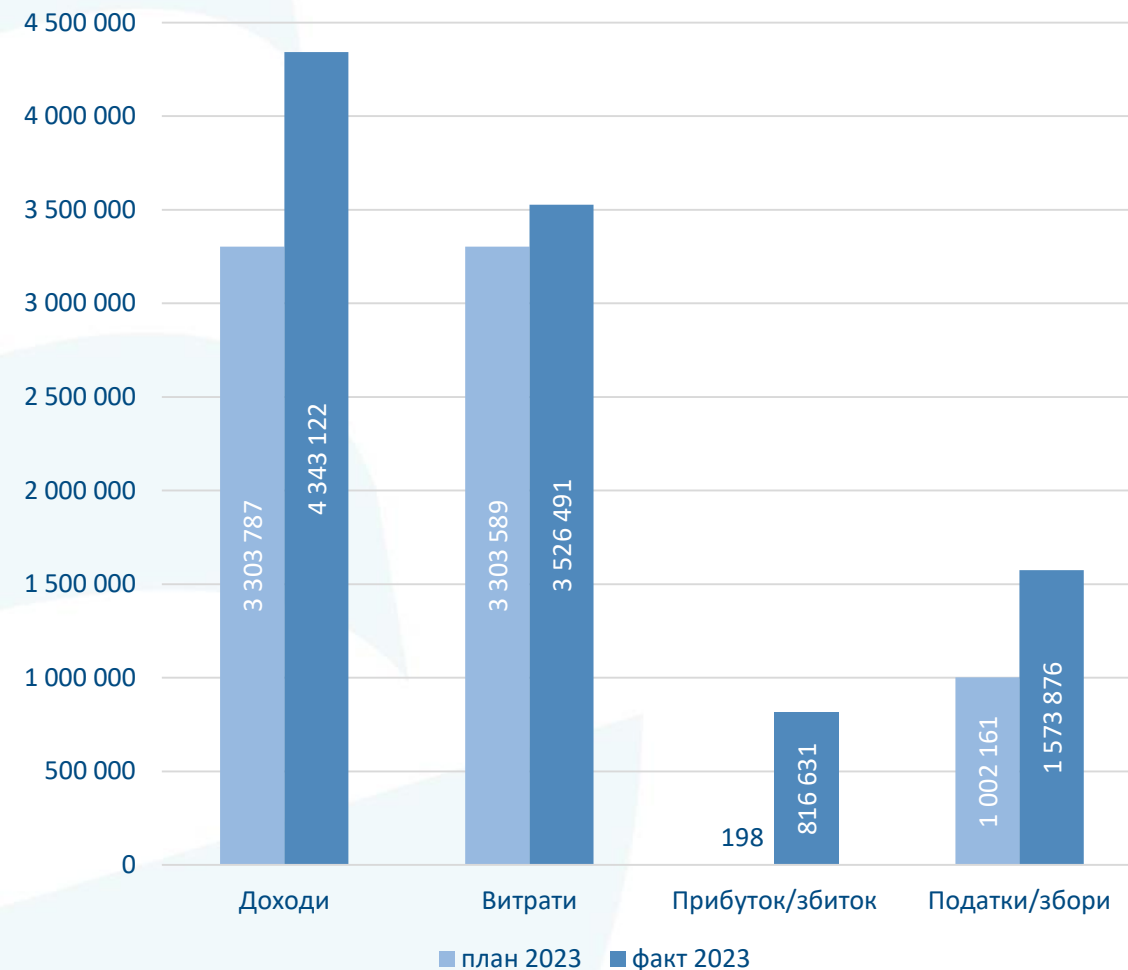
Зважаючи на поточну ситуацію військової окупації російськими військами певних територій України у Херсонській, Запорізькій та Донецькій областях, Міністерством інфраструктури України прийнято наказ від 28 квітня 2022 року № 256, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 29 квітня 2022 року за № 470/37806 «Про закриття морських портів». Відповідно до наказу з дня його офіційного опублікування морські порти Бердянськ, Маріуполь, Скадовськ, Херсон є закритими до відновлення контролю України над зазначеними морськими портами.

Отже, діяльність портових операторів була призупинена у більшій кількості морських портів України у зв’язку з неможливістю здійснювати обслуговування суден і пасажирів, проведення вантажних, транспортних та інших пов’язаних з цим видів господарської діяльності, забезпечення належного рівня безпеки судноплавства та охорони навколишнього природного середовища.

Внаслідок російської військової агресії значних уражень зазнала цивільна транспортна інфраструктура України, в тому числі об’єкти виробничої діяльності філій. Частина активів (майна) філій захоплені або заблоковані російськими окупантами, частина зазнало руйнувань, пошкоджені або знищені. У I півріччі 2023 р. у звичайному режимі працювали Дунайські порти та в рамках реалізації «Ініціативи щодо безпечного транспортування зерна та продуктів харчування з українських портів», яка була підписана у Стамбулі 22.07.2022 р., порти Одеса, Чорноморськ та Південний лише на відвантаження продуктів харчування.

Починаючи з липня 2023 р. призупинено реалізацію ініціативи «Зерновий коридор», що призвело до негативного впливу на фінансово-господарську діяльність підприємства та, відповідно, на показники виконання фінансового плану ДП «АМПУ» за III квартал та 9 місяців 2023 року. Початок функціонування проходу до портів України через район північно-західної частини Чорного моря в умовах дії режиму воєнного стану дозволив покращити показники діяльності ДП «АМПУ» в IV кварталі та відповідно за 2023 рік в цілому.

Чистий прибуток за 2023 рік склав 816 631 тис. грн., що на 816 433 тис. грн. більше планового показника та на 1 313 686 тис. грн. більше факту минулого року. На покращення чистого фінансового результату підприємства вплинуло функціонування у I півріччі 2023 р. ініціативи «Зерновий коридор» та початок функціонування проходу до портів України через район північно-західної частини Чорного моря в умовах дії режиму воєнного стану.

Фінансовий план ДП «АМПУ» на 2023 рік затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.12.2022 № 1193-р.

Доходи всього за 2023 рік склали 4 343 122 тис. грн, що на 1 039 335 тис. грн або на 31 % більше планового показника та на 329 700 тис. грн або на 8% більше отриманих доходів за 2022 рік.

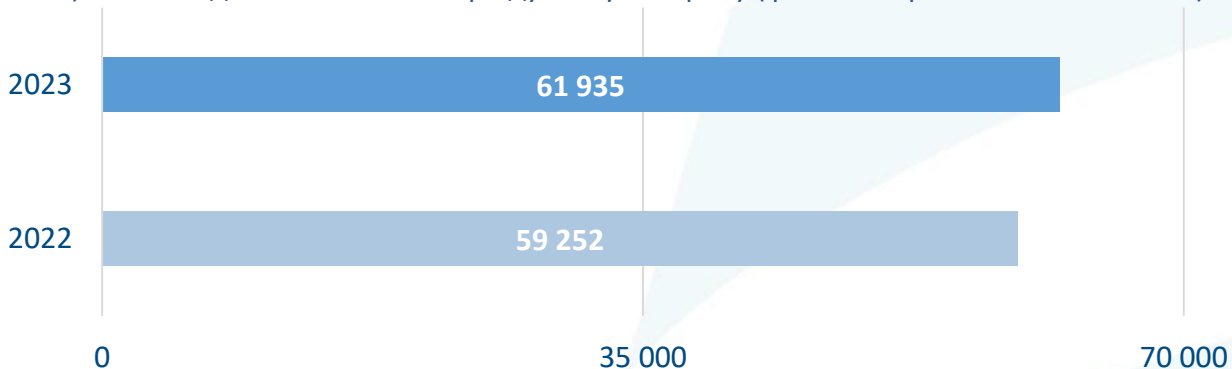
Показники	Факт 2022	Факт 2023	%
Вантажообіг	59 252	61 935	105
Доходи всього	3 925 547	4 343 122	111
Витрати всього	4 510 477	3 331 142	74
Фінансовий результат до оподаткування	-584 930	1 011 980	273
Витрати з податку на прибуток	-	195 349	-
Дохід з податку на прибуток	87 875	-	-
Чистий прибуток	-497 055	816 631	264

Показники	Факт 2022	Факт 2023	%
Чистий дохід	3 265 241	4 063 530	124
Інші операційні доходи	565 166	207 387	37
Інші фінансові доходи	43 821	52 613	120
Інші доходи	51 319	19 592	38
Дохід з податку на прибуток	87 875	-	-
Доходи всього	4 013 422	4 343 122	108

Витрати всього за 2023 рік склали 3 526 491 тис. грн, що становить 107 % планового показника та 78% фактичного показника минулого року.

Вантажообіг у морських портах України

За підсумками 2023 року вантажообіг морських портів України становить 61 935 тис. тонн вантажів, що складає 127 % до планового показника (план 2023 року – 48 598 тис. тонн) та 105 % до аналогічного періоду минулого року (факт 2022 рік – 59 252 тис. тонн).

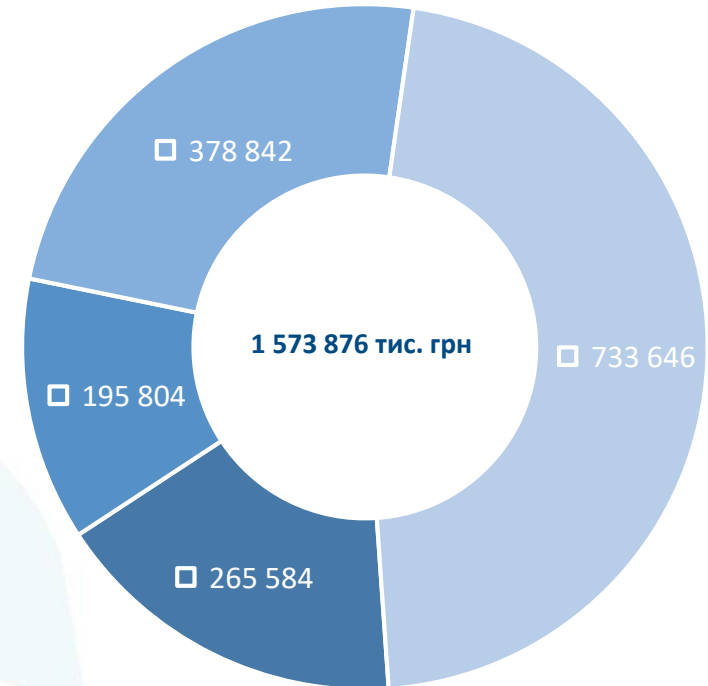

Показники	Факт 2022	Факт 2023	%
Собівартість	2 338 810	2 454 603	105
Адміністративні витрати	576 483	614 038	107
Інші операційні витрати	311 632	240 389	77
Фінансові витрати	42 751	774	2
Інші витрати	1 240 801	21 338	2
Податок на прибуток	-	195 349	-
Витрати всього	4 510 477	3 526 491	78

Найменування показника	2023		факт 2023/ план 2023	
	план	факт	(+,-)	%
Вантажообіг (тис. тон)	48 598	61 935	13 337	127
Курс валюти (дол. США)	42,2 є/\$	36,58 є/\$	-	-
Доходи і витрати				
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3 239 190	4 063 530	824 340	125
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2 461 881	2 454 603	-7 278	100
Адміністративні витрати	663 747	614 038	-49 709	93
Інші операційні доходи	43 143	207 387	164 244	в 4,8 р.
Інші операційні витрати	169 234	240 389	71 155	142
Інші фінансові доходи	5 656	52 613	46 957	в 9,3 р.
Фінансові витрати	1 280	774	-506	60
Інші доходи	15 798	19 592	3 794	124
Інші витрати	7 403	21 338	13 935	в 2,9 р.
Фінансовий результат від операційної діяльності	242	1 011 980	1 011 738	в 4181,7 р.
Витрати з податку на прибуток	44	195 349	195 305	в 4439,8 р.
Дохід з податку на прибуток	0	0	0	
Усього доходів	3 303 787	4 343 122	1 039 335	131
Усього витрат	3 303 589	3 526 491	222 902	107
Чистий фінансовий результат (Прибуток)	198	816 631	816 433	в 4124,4 р.
Розрахунок показника EBITDA				
EBITDA	401 606	1 264 195	862 589	315
Виплати на користь держави	1 002 161	1 573 876	571 715	157
Середня кількість працівників (штатних працівників, зовнішніх сумісників та працівників, що працюють за цивільно-правовими договорами)	5 206	4 782	-424	92
Витрати на оплату праці	1 467 732	1 408 193	-59 539	96
Капітальні інвестиції	266 840	88 501	-178 339	33

Розрахунки з бюджетом

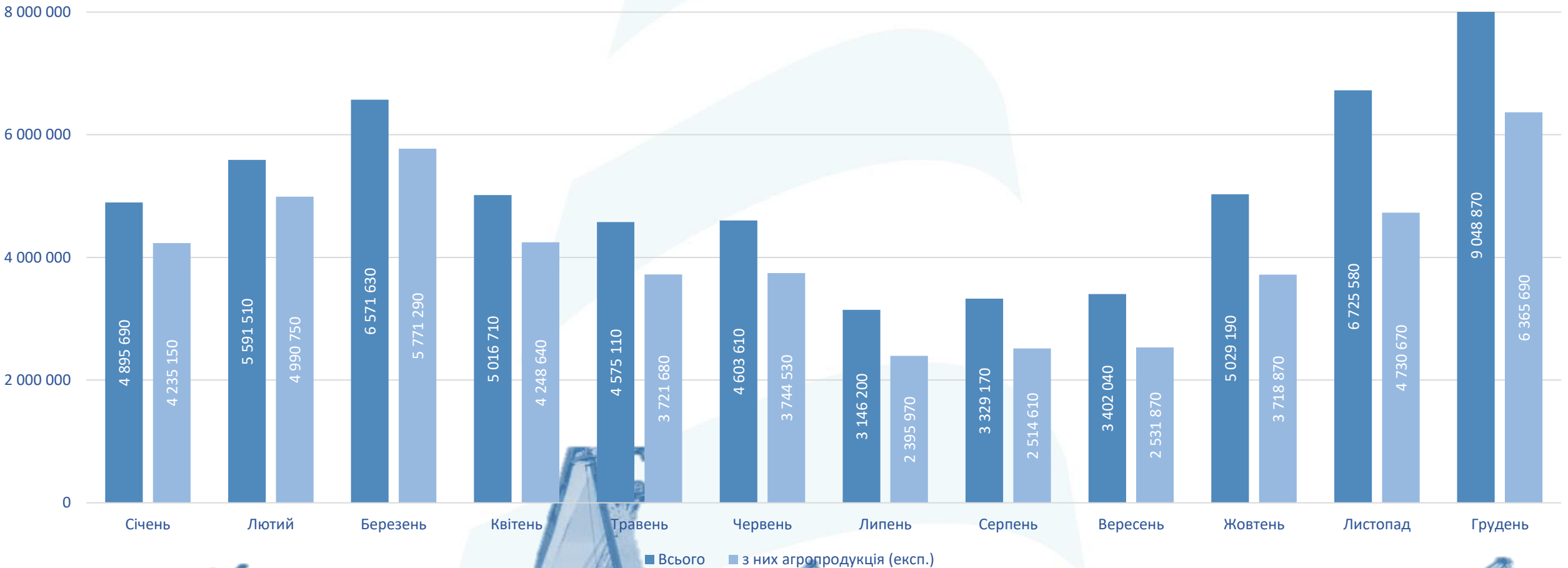
За 2023 рік сплата податків на користь держави складає 1 573 876 тис. грн., що становить 157% планового показника та 76% фактичного показника минулого року.

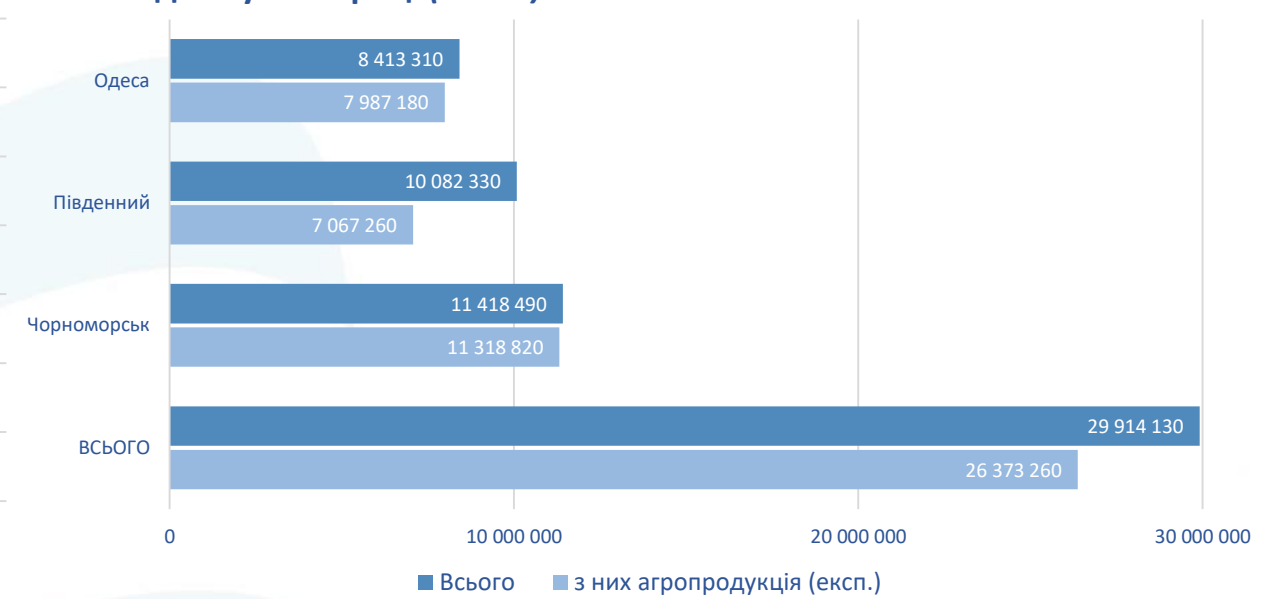
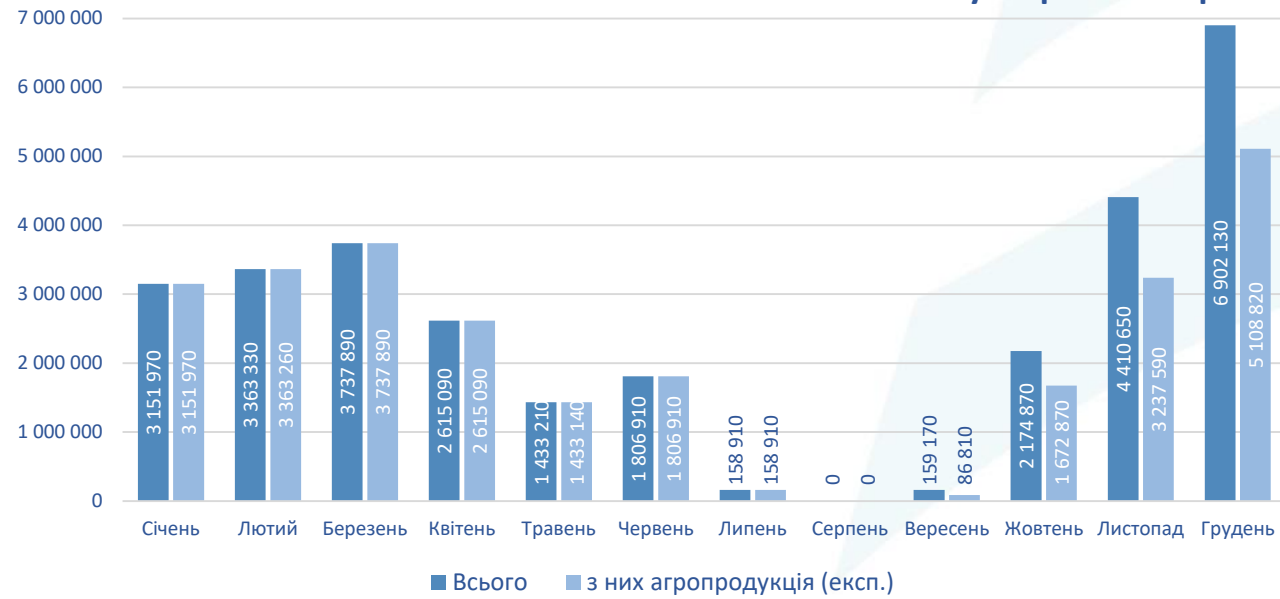
- Відрахування частини чистого прибутку державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями
- Податок на прибуток підприємства
- ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету за підсумками звітного періоду
- Інші податки, збори та платежі

Збільшення фактичного показника за 2023 рік на 157 % відносно планового зумовлене відкриттям «гуманітарного коридору» в Чорному морі для торговельних суден, що прямують до та з українських портів, зокрема портів «Великої Одеси».

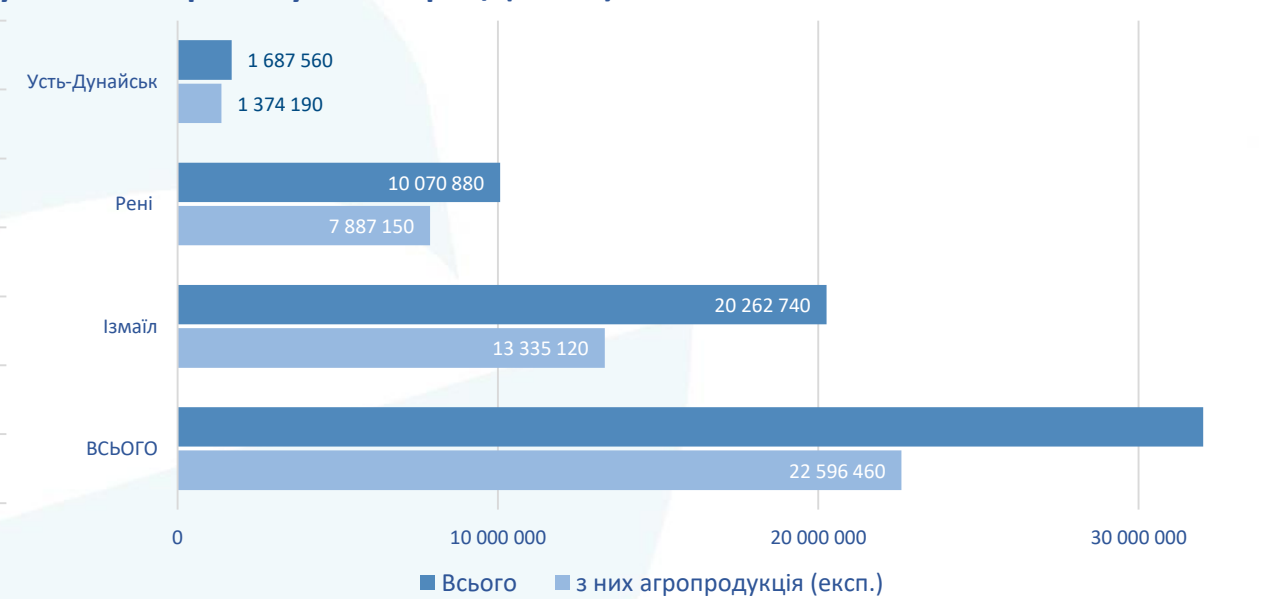
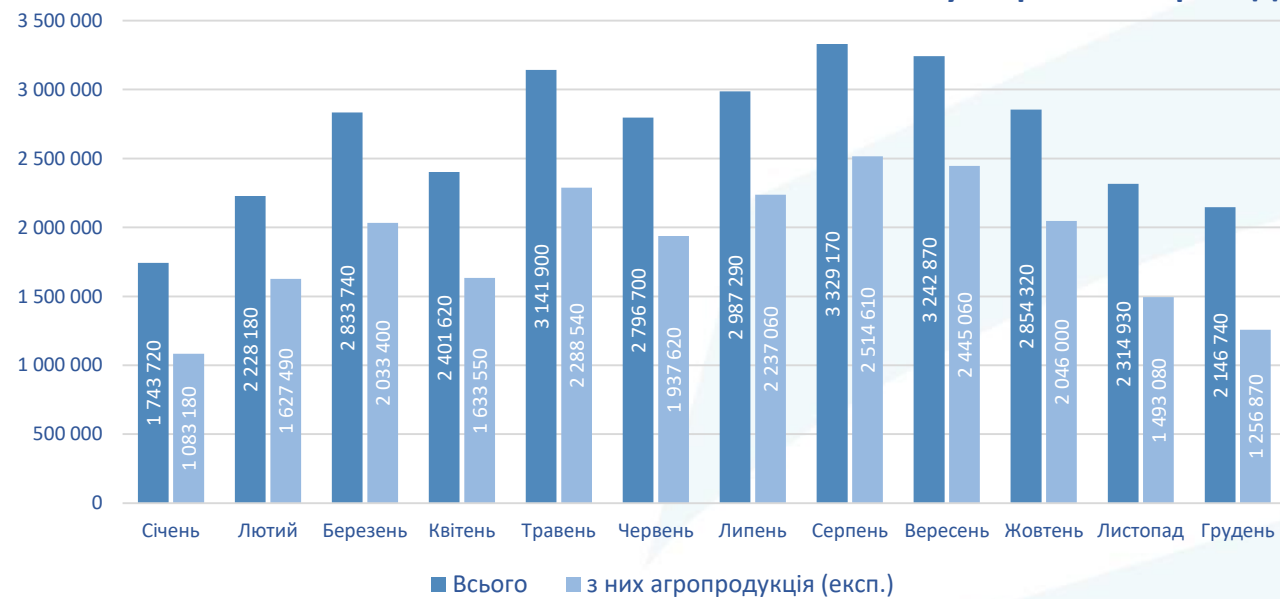
Вантажообіг у морських портах України в 2023 році (тонн)

Вантажообіг у морських портах Великої Одеси у 2023 році (тонн)

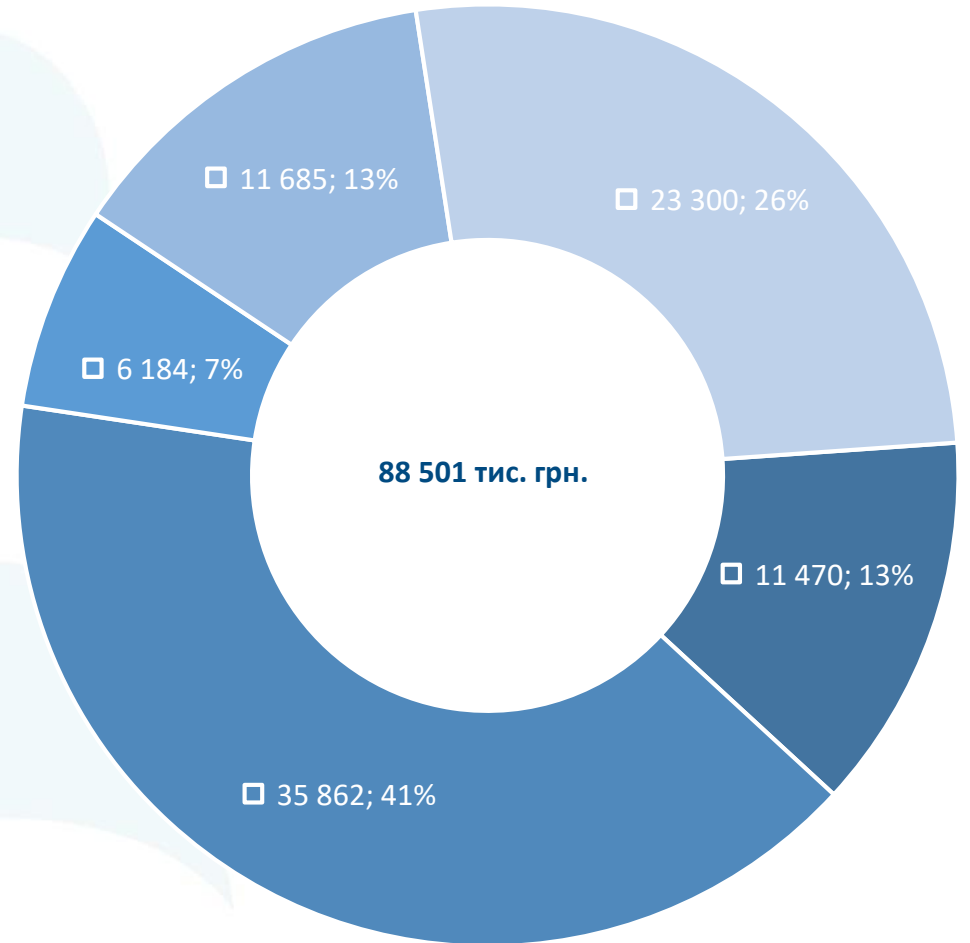
Вантажообіг у морських портах Дунайського регіону в 2023 році (тонн)

Фактичний обсяг освоєних капітальних інвестицій звітного періоду складає 88 095 тис. грн, що становить 33 % запланованого обсягу.

тис. грн (без ПДВ)

Об'єкти	2023 рік		
	План	Факт	%
Капітальне будівництво	32 790	11 470	35
Придбання (виготовлення) основних засобів	55 017	35 862	65
Придбання (створення) нематеріальних активів	6 314	6 184	98
Модернізація, модифікація (добудова, дообладнання, реконструкція) основних засобів	131 774	11 685	9
Капітальний ремонт	40 944	23 300	57
ВСЬОГО	266 840	88 501	33

Невиконання планових показників відбулося у зв'язку з продовженням воєнного стану на території України через збройну агресію російської федерації, призупиненням на певний період дії Зернової угоди, що призвело до режиму зменшення витрат та фінансування витрат, необхідних для здійснення функцій ДП «АМПУ» відповідно до Закону України «Про морські порти України».

Інвестиційна діяльність здійснювалася за власні кошти підприємства.

- Капітальне будівництво
- Придбання (створення) нематеріальних активів
- Капітальний ремонт
- Придбання (виготовлення) основних засобів
- Модернізація, модифікація основних засобів

Стратегічне планування

Стратегічний план розвитку державного підприємства «Адміністрація морських портів України» на 2021-2025 роки

Внесено зміни до стратегічного плану з метою приведення показників до планових та оновлення показників ефективності її реалізації

Інвестиційний план державного підприємства «Адміністрація морських портів України»

Сформовано та затверджено Інвестиційний план на новий перспективний період 2024-2026 роки

Плани розвитку морських портів України

Розпочато формування планів розвитку морських портів на нові три перспективи - на короткострокову (до 2028 року), середньострокову (до 2033 року) та довгострокову (до 2048 року) перспективу

Міжнародна грантова/технічна допомога

Розпочату взаємодію із залучення міжнародної допомоги Світового банку для покращення експортного потенціалу морських портів та країни в цілому. Участь в проекті «Швидка оцінка завданої шкоди та потреб на відновлення (RDNA)».

Перспективи розвитку портової галузі, в тому числі, ДП «АМПУ» визначені Стратегією розвитку морських портів України на період до 2038 року, що затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.12.2020 № 1634.

Актуалізована Стратегія розвитку морських портів України на період до 2038 року визначає три чітких пріоритети:

- 1) оптимізація системи управління в галузі;
- 2) збалансований розвиток причальних фронтів з наземними шляхами сполучення;
- 3) поліпшення сервісу, що надається в портах.

Проте, внаслідок військової агресії РФ проти України значної шкоди завдано портовій галузі України. Частина морських портів у Запорізькій та Донецькій областях опинились в окупації. Решта портів на узбережжі Чорного моря, БДЛК та ХМК не можуть повноцінно здійснювати свою діяльність внаслідок блокади морських шляхів та мінування морських територіальних вод.

Так, Бердянська, Маріупольська, Скадовська та Херсонська філії ДП «АМПУ» припинили свою роботу, опинившись під окупацією та у зонах проведення бойових дій, в наслідок чого їх було закрито відповідно до наказу Міністерства інфраструктури України від 28 квітня 2022 року № 256 «Про закриття морських портів», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 29 квітня 2022 року за № 470/з7806.

Значну важливість, внаслідок таких дій, отримали морські порти розташовані на р. Дунай, що до недавнього часу вважалась одним з безпечних водних шляхів для експортних потреб країни.

Внаслідок постійних інтенсивних бомбардувань знищується та зазнає значних руйнувань портова інфраструктура. Для її відновлення, а також забезпечення подальшого сталого розвитку морських портів є необхідність в реалізації та фінансуванні ряду інфраструктурних проектів.

При цьому, підприємство зберігає тенденцію до подальшого розвитку відповідно до стратегічних напрямів, цілей та завдань, визначених у Стратегічному плані розвитку ДП «АМПУ» на 2021-2025 роки, затвердженому наказом Міністерства інфраструктури від 10.08.2020 № 445 (зі змінами та доповненнями) з урахуванням умов воєнного стану та потенційних загроз з боку країни-агресора, зокрема спрямованих на трансформацію ДП «АМПУ» в сучасну, ефективну і конкурентоспроможну компанію, що розвиває морські порти.

1

ДП «АМПУ» бере участь в онлайн засіданнях логістичної платформи у рамках ініціативи Європейської Комісії DG “MOVE” «Шляхи солідарності». З початку року забезпечено участь більш ніж у 15 онлайн засіданнях. 09.03.2023 забезпечено організацію та особисту участь у візиті Заступника Гендиректора ГД ЄК MOVE М. Бакран, щодо вдосконалення експортних потужностей через українські та румунські канали р. Дунай;

2

На постійній основі ведуться зустрічі з представниками Уряду США, Румунії, Молдовської Республіки, Європейської Комісії (DG MOVE). Наразі обговорюються шляхи вирішення наявних проблем забезпечення використання потужностей транспортування українського зерна у рамках Дунайського кластера, зокрема включення української частини Дунаю до мережі TEN-T, необхідність проведення днопоглиблення на українській частині р. Дунай, потреба в безпечних рейдових стоянках, прохід через Сулінський канал 24/7, підвищення ефективності роботи поромної переправи Орлівка-Ісакча, лоцманське проведення.

3

Заступник Голови ДП «АМПУ» по взаємодії з органами влади є представником (координатором) від України для взаємодії з Секретаріатом Дунайської Комісії з напрямку інформаційно-координаційної роботи експортно-імпорتنних операцій в дунайських портах України. Забезпечено участь у 8-х засіданнях робочих груп ДК та проведено низку онлайн зустрічей за участю Генерального директора ДК, пана Манфреда Зайтца.

Прийнято участь у міжнародних заходах

81

Кількість:

Забезпечено координацію, прийом та участь у візитах іноземних делегацій

72

Кількість:

Надано сприяння в організації:

- Візиту Міністра аграрної політики та продовольства України Миколи Сольського разом з іноземними делегатами;
- візиту Спеціального представника Державного департаменту США з питань України (2017-2019), Посла США в НАТО Курта Волкера;
- візиту делегації Французької Республіки;
- візиту делегації міністрів закордонних справ країн Північної Європи та Балтії;
- візиту Комісара ЄС з питань транспорту А. Велян тощо.

Проекти, які знаходяться на стадії реалізації

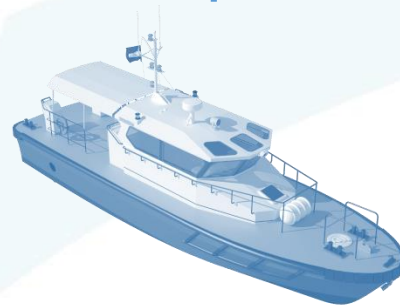

1

Співпраця з USAID щодо закупівлі лоцманських катерів.
Один лоцманський катер у стадії виробництва, щодо двох інших - проведено тендер (стадія – «визначення переможця»).

Співпраця з Головним управлінням інфраструктури транспорту та мобільності Французької Республіки щодо дарування АМПУ лоцманського катеру.
Лоцманський катер отримано.
 З 25.12.2023 знаходиться на території морського порту Рені.

2

Співпраця з Howard G. Buffett Foundation (HGBF) щодо отримання донорської допомоги
 HGBF профінансовано 2 319 618,54 доларів США з метою закупівлі трьох плавучих бар'єрів, загальною довжиною 2406 метрів, включаючи підводні сітки для захисту від проникнення. Перша секція доставлена до морського порту Чорноморськ.

3

Меморандуми про співпрацю з морськими портами Новий Орлеан та Південна Луїзіана.
 Започатковано співпрацю з портами Новий Орлеан та Південна Луїзіана з метою залучення технічної та фінансової допомоги для відновлення морських портів.

4

Щодо підтримання оголошених глибин

Протягом 2023 року через військову агресію РФ проти України, що безперервно продовжується з 24.02.2022, і діючі з 2022 року по теперішній час обмеження в роботі морських портів та торговельного судноплавства у південно-західній частині Чорного моря, майже всі зусилля ДП «АМПУ» були спрямовані на підтримання оголошених глибин в акваторіях морських портів Дунайського регіону шляхом виконання експлуатаційного днопоглиблення.

Експлуатаційне днопоглиблення виконувалося власними силами ДП «АМПУ» при безпосередній участі філій «Днопоглиблювальний флот» та «Дельта-лоцман» ДП «АМПУ» за допомогою як власного, так і орендованого днопоглиблювального обладнання.

Так, з метою підтримки досягнутих у минулому році глибин в акваторії морського порту Ізмаїл протягом 2023 року було виконано експлуатаційне днопоглиблення, зокрема біля глибоководних причалів ВПК-2 №№ 19-21, у внутрішній акваторії затону (90 км), а також на лімітуючих ділянках акваторії порту, визначеної згідно додатку до постанови КМУ від 11.11.2022 №1273.

Обсяг експлуатаційного днопоглиблення склав понад 950 тис. м³. В акваторії морського порту Рені протягом 2023 року виконано експлуатаційне днопоглиблення в обсязі понад 150 тис. м³ біля причалів порту, у внутрішній акваторії затону порту та на вході до нього.

Крім того, протягом 2023 року виконано експлуатаційне днопоглиблення на морському підхідному каналі ГСХ «р. Дунай – Чорне море» з метою підтримання необхідних глибин для забезпечення безпечного проходу суден в обсязі понад 770 тис. м³.

Разом з цим, ДП «АМПУ» в особі філії «Дельта-лоцман» ДП «АМПУ», у рамках плану капітальних інвестицій на 2023 рік започатковано реалізацію модернізації морського буксиру шляхом дообладнання його спеціальним пристроєм (скрепером). Зокрема, укладено договір з ТОВ «КОМПАНІЯ «ДНІПРОТРАНССЕРВІС» на виготовлення спеціального пристрою з подальшим його встановленням на морський буксир. Відповідно до умов договору, у лютому 2024 року зазначений спецпристрій повинен бути встановлений на морському буксирі. Після чого розпочнеться його випробування в одному з морських портів «Великої Одеси» з метою подальшого використання для виконання експлуатаційного днопоглиблення в безпосередній близькості від лінії кордону причалів, що, наразі, є дуже проблемним питанням з огляду на відсутність спеціалізованої техніки та застарілість технологій виконання, що застосовувалися

Загальний обсяг виконаного протягом 2023 року експлуатаційного днопоглиблення склав майже 2275 тис м³, що складає 108,4% від запланованого обсягу днопоглиблення (2098,8 тис м³) та на 58% більше від обсягу експлуатаційного днопоглиблення виконаного у 2022 році (1439,9 тис. м³).

Щодо заходів енергоефективності та енергозабезпечення

Відповідно до частини другої статті 12 Закону України «Про енергетичну ефективність», постанови Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2021 року № 1460 «Про впровадження систем енергетичного менеджменту», наказом ДП «АМПУ» від 21.04.2023 № 49/10 на підприємстві впроваджено систему енергетичного менеджменту (далі - СЕНМ).

З метою забезпечення функціонування СЕНМ в ДП «АМПУ» розроблено ряд організаційно-розпорядчих документів (наказ ДП «АМПУ» від 17.04.2023 № 45/10) тому числі:

- положення про впровадження та забезпечення функціонування СЕНМ;
- енергетичну політику;
- план діяльності СЕНМ.

Для започаткування діяльності в сфері здійснення енергоаудиту по ДП «АМПУ» розроблено наказ «Щодо визначення відповідальних за організацію провадження діяльності енергетичного аудиту» від 01.05.2023 №52/10, на підставі якого як в апараті управління, так і по відокремлених підрозділах (філіям) ДП «АМПУ» були визначені відповідальні особи за організацію провадження діяльності енергоаудиту за напрямками: будівлі, процеси та транспорт.

У тестовому режимі розпочато впровадження механізму постійного контролю та моніторингу споживання енергії/енергетичних ресурсів на базі Інформаційно-аналітичної логістичної системи ДП «АМПУ». Окрім вищезазначеного, взято участь у серії навчальних вебінарів, організованих Глобальним екологічним фондом (ГЕФ) Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН) в Україні за підтримки Державного агентства енергоефективності та енергозбереження України, за програмою «Основи енергоменеджменту для енергетичної стійкості».

Структура та динаміка власного капіталу ДП «АМПУ»

ПАСИВ	На 01.01.2023		На 31.12.2023		Відхилення	
	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%
Додатковий капітал	12 477	61	12 553	61	76	1
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	6 854	33	6 860	33	6	0
Зареєстрований капітал	1 243	6	1 243	6	0	0
ВСЬОГО ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ	20 574	100	20 656	100	82	0

Структура та динаміка зобов'язань ДП «АМПУ»

ПАСИВ	На 01.01.2023		На 31.12.2023		Відхилення	
	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%
Довгострокові зобов'язання, в т.ч.	582	46	903	49	321	55
відстрочені податкові зобов'язання	506	40	456	25	-50	-10
цільове фінансування	74	6	446	24	372	503
Інші довгострокові зобов'язання	2	0	1	0	-1	-50
Поточні зобов'язання, в т.ч.	695	54	943	51	248	36
за довгостроковими зобов'язаннями	3	0	1	0	-2	-67
кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	136	11	127	7	-9	-7
кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	116	9	177	10	61	53
розрахунки зі страхування	15	1	11	1	-4	-27
розрахунки з оплати праці	61	5	52	3	-9	-15
кредиторська заборгованість за одержаними авансами	126	10	143	8	17	13
кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками		0	156	8	156	0
поточні забезпечення	132	10	172	9	40	30
доходи майбутніх періодів	11	1	18	1	7	64
інші поточні зобов'язання	95	7	86	5	-9	-9
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	1 277	100	1 846	100	569	45

Структура та динаміка активів ДП «АМПУ»

АКТИВ	На 01.01.2023		На 31.12.2023		Відхилення	
	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%
Необоротні активи, в т.ч.	18 935	87	18 493	82	-442	-2
основні засоби	16 578	76	16 394	73	-184	-1
незавершені капітальні інвестиції	1 998	9	1 971	9	-24	-1
нематеріальні активи	55	0	34	0	-21	-38
інвестиційна нерухомість	6	0	6	0	0	0
довгострокова дебіторська заборгованість	158	1	0	0	-158	100
інші необоротні активи	140	1	88	0	-52	-37
Оборотні активи, в т.ч.	2 917	13	4 009	18	1 092	37
грошові кошти	2 129	10	3 117	14	988	46
запаси	178	1	188	1	10	6
дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	318	1	304	1	-14	-4
інші оборотні активи	292	1	400	2	108	37
Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	0	0	0	0	0	0
ВСЬОГО АКТИВИ	21 852	100	22 502	100	650	3

Основними засобами Підприємства є рухомі та нерухомі об'єкти, що забезпечують функціонування морського порту, у тому числі акваторія, гідротехнічні споруди, доки, буксири, криголами та інші судна портового флоту, засоби навігаційного обладнання та інші об'єкти навігаційно-гідрографічного забезпечення морських шляхів, системи управління рухом суден, інформаційні системи, перевантажувальне обладнання, залізничні та автомобільні під'їзні шляхи, лінії зв'язку, засоби тепло-, газо-, водо- та електропостачання, інші засоби, обладнання, інженерні комунікації, розташовані в межах території та акваторії морського порту і призначені для забезпечення безпеки мореплавства, надання послуг, забезпечення державного нагляду (контролю) в морському порту.

У зв'язку з військовою агресією росії проти України виник значний ризик фізичного пошкодження активів або відсутність доступу до них, а також ризик знецінення активів через зменшення суми очікуваного відшкодування.

Ліквідність

Ліквідність є основною фінансовою характеристикою платоспроможності підприємства та свідчить про його здатність чи нездатність розраховуватися за короткостроковими зобов'язаннями.

Ступінь ліквідності підприємства співвідноситься з періодом, протягом якого його активи можуть бути перетворені на кошти: що меншим є період трансформації активів у гроші, то вищим буде ступінь ліквідності, а ризик ліквідності відповідно буде меншим.

Отже, найбільш ліквідними активами є гроші у формі поточних залишків на рахунках і банківських депозитів за вимогою.

Ліквідність балансу визначається ступенем покриття зобов'язань підприємства його активами.

В зв'язку з чим, взаємозв'язок між ліквідністю та платоспроможністю, як здатність підприємства своєчасно здійснювати розрахунки за всіма видами своїх зобов'язань, оцінює фінансовий стан підприємства.

З метою забезпечення належного фінансового стану та побудови ефективної системи управління фінансами, на підприємстві затверджена Фінансова політика державного підприємства «Адміністрація морських портів України» (далі – Фінансова політика).

Фінансова політика забезпечує регулювання питань, в тому числі щодо формування достатнього обсягу фінансових ресурсів з метою забезпечення відповідних значень показників ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства для виконання своїх основних операційних і стратегічних цілей. Зокрема, упередження виникнення проблем внаслідок неліквідності активів, підприємство:

- складає прогнози відносно сум майбутніх доходів та витрат;
- здійснює контроль поточної заборгованості (темпи погашення дебіторської заборгованості мають перевищувати темпи погашення кредиторської заборгованості);
- здійснює заходи щодо управління тривалістю грошового циклу підприємства, а саме підвищення оборотності запасів (контроль потреби закупівель, строків використання) та дебіторської заборгованості (моніторинг платоспроможності клієнтів, аналіз договірних умов тощо).

Використання фінансових інструментів

Загальна програма управління ризиками на підприємстві враховує непередбачуваність фінансових ризиків та спрямована на зведення до мінімуму потенційного негативного впливу цих ризиків на фінансові результати. Підприємство не використовує для хеджування ризиків похідні фінансові інструменти.

Підприємство здійснює управління ризиками на основі загальних принципів управління ризиками.

В зв'язку з чим, запроваджені системи управління ризиками відповідно до наступних документів:

1. Політика управління ризиками в державному підприємстві «Адміністрація морських портів України»;
2. Настанови з організації системи управління ризиками в державному підприємстві «Адміністрація морських портів України».

Види фінансових ризиків

- ① Вразливість до ризику ліквідності
- ② Вразливість до ризику грошових коштів
- ③ Вразливість до валютного ризику
- ④ Вразливість до кредитного ризику
- ⑤ Вразливість до ринкового ризику
- ⑥ Вразливість до інших ризиків

1 Вразливість до ризику ліквідності

Ризик ліквідності є одним з основних видів фінансового ризику.

Підприємство розрізняє два схожих за назвою, але різних за суті поняття «ризик ліквідності»:

1) ризик ринкової ліквідності – це ризик того, що реальна ціна угоди може сильно відрізнятись від ринкової ціни в гіршу сторону;

2) ризик балансової ліквідності - це небезпека того, що підприємство може виявитися неплатоспроможним і не зможе виконати свої зобов'язання перед контрагентами.

Підприємство не є вразливим до ризику ринкової ліквідності, оскільки основна частина доходів за послугами (справляння портових зборів, забезпечення лоцманського проведення; регулювання руху суден; забезпечення проведення криголамних робіт; забезпечення доступу портового оператора до причалу, що перебуває у господарському віданні адміністрації морських портів України), що надаються в морських портах, визнається за тарифами, затвердженими наказами Мінінфраструктури України.

Ризик балансової ліквідності пов'язаний з можливістю втрати підприємством платоспроможності.

Ризик неплатоспроможності полягає в тому, що підприємство не зможе виконати свої зобов'язання перед контрагентами через брак готівкових коштів або інших високоліквідних активів.

Підприємство запобігає ризику неплатоспроможності, підтримуючи необхідну кількість високоліквідних активів – залишків грошових коштів на банківських рахунках та депозитах.

3 Вразливість до валютного ризику

Валютний ризик виникає при проведенні операції в іноземній валюті і являє собою можливість зниження вартості активів (отримання збитків), недоотримання запланованих доходів внаслідок несприятливої зміни валютних курсів.

Цей вид ризику, як правило, безпосередньо пов'язаний з зовнішньоекономічною діяльністю. Проте на підприємстві, за більшістю, валютний ризик оцінюється за комерційними угодами з судовими агентами (судновласниками), портовими операторами щодо надання послуг в морських портах, вартість яких визначається за тарифами, визначеними в іноземній валюті.

З огляду на зазначене, підприємство вважає, що валютний ризик не створює реальних загроз і не здатен суттєво вплинути на показники фінансового стану та результатів діяльності.

2 Вразливість до ризику грошових коштів

Достатні грошові потоки є однією із головних засад забезпечення успішного функціонування підприємства.

Під ризиком грошових потоків підприємство розуміє ймовірність виникнення несприятливих наслідків у формі зменшення вхідних і збільшення вихідних грошових потоків в ситуації невизначеності умов здійснення фінансових операцій.

Управління ризиком грошових потоків на підприємстві є політикою управління грошовими потоками. Управління грошовими потоками є складовою реалізації Фінансової політики підприємства.

На виконання Фінансової політики здійснюються наступні заходи:

1) планування грошових потоків – оцінка перспективних обсягів надходження і витрачання грошових коштів, розміру чистого грошового потоку в плановому періоді;

2) організація руху грошових коштів – виконання платіжної процедури відповідно до законодавства з обов'язковим дотриманням показників фінансового плану;

3) контроль за грошовими потоками – оцінювання ступеня виконання планових завдань із формування і використання грошових коштів, рівня рівномірності, синхронності грошових потоків і ефективності управління ними.

Поряд з цим, керівництво розуміє вплив на діяльність підприємства ризику грошових коштів за господарськими операціями з державними підприємствами, підпорядкованими уповноваженому органу управління.

5 Вразливість до ринкового ризику

Ринковий ризик – наявний або потенційний ризик для надходжень і капіталу, який виникає через несприятливі коливання вартості цінних паперів, товарів і курсів іноземних валют за тими інструментами, які є в торговельному портфелі.

Підприємство не володіє цінними паперами. Вартість послуг в морських портах визначається за тарифами, визначеними в іноземній валюті.

З огляду на зазначене, підприємство вважає, що ринковий ризик не створює реальних загроз і не здатен суттєво вплинути на показники фінансового стану та результатів діяльності.

4 Вразливість до кредитного ризику

Кредитний ризик - це ризик того, що підприємство понесе фінансові збитки, оскільки контрагенти не виконують свої зобов'язання. Кредитний ризик пов'язаний з грошовими коштами та їх еквівалентами, коштами на депозитних рахунках у банках, авансами сплаченими, а також торговою й іншою дебіторською заборгованістю.

Найвищого кредитного ризику підприємство зазнає по дебіторській заборгованості. Вказаний ризик періодично оцінюється і приймається до уваги при нарахуванні резерву під очікувані кредитні збитки.

Процес погашення заборгованості підприємствами державного та комунального сектору економіки може залежати від впливу державних органів та інших соціально-економічних факторів.

Кредитний ризик щодо торгової дебіторської заборгованості є незначним, оскільки умовами комерційних угод з судовими агентами (судновласниками) та більшості інших угод передбачена попередня оплата.

Не зважаючи на це, на підприємстві створена комісія та затверджено Положення про Комісію з питань управління дебіторською та кредиторською заборгованістю державного підприємства «Адміністрація морських портів України», що створює засади ефективної системи управління дебіторською заборгованістю для забезпечення безперервної роботи підприємства та єдиного комплексного підходу щодо своєчасного прийняття заходів із скорочення заборгованості.

6 Вразливість до інших ризиків

Підприємство угрупує інші ризики за наступними видами:

- 1) нормативно-правові ризики – ризики пов'язані з відсутністю, суперечністю або нечіткою регламентацією процесів, відповідальності, функцій та завдань в діяльності підприємства;
- 2) техніко-технологічний – оцінюється рівнем зношеності нерухомого майна (гідротехнічних споруд) та інших об'єктів портової інфраструктури;
- 3) кадровий - пов'язаний з ризиками фахової підготовки співробітників, якістю виконання ними функціональних обов'язків, а також плинність кадрів;
- 4) екологічний – загроза забруднення акваторії та території порту або заподіяння будь-якої шкоди морському середовищу;
- 5) епідемічні ризики – ризики пов'язані з поширенням та впливом епідемічних, інфекційних, вірусних хвороб (в т. ч. пандемії коронавірусної інфекції COVID-19 тощо).

Підприємством здійснюється комплекс заходів щодо управління зазначеними ризиками, зокрема упередження, виявлення, оцінка та їх усунення.

Внутрішній контроль – це процес, який забезпечує відповідність функціонування підприємства прийнятним управлінським рішенням і спрямований на успішне досягнення поставленої мети.

Підприємство інтегрує систему внутрішнього контролю в систему корпоративного управління підприємства шляхом:

1) створення відповідної організаційної структури підприємства;

2) визначення у внутрішніх документах повноважень, підпорядкованості, підзвітності, опису та розподілу функціональних обов'язків осіб, які задіяні у функціонуванні системи внутрішнього контролю, їх відповідальності та порядку взаємодії.

Внутрішні документи підприємства – політики (стратегії) за окремими напрямками діяльності підприємства, положення, інструкції, методики, правила, розпорядження, рішення, накази, доручення тощо, які серед іншого включають опис процедур/процесів, відповідальність працівників підприємства за виконання ними функціональних обов'язків з внутрішнього контролю, розподіл обов'язків, порядок взаємодії підрозділів та працівників підприємства та інші питання щодо організації та функціонування системи внутрішнього контролю в підприємстві.

Система внутрішнього контролю підприємства складається з таких компонентів: контрольне середовище, управління ризиками, притаманними діяльності підприємства, контроль діяльності в підприємстві та моніторинг ефективності системи внутрішнього контролю.

Створена та впроваджена на підприємстві система внутрішнього контролю ґрунтується на розподілі обов'язків між структурними підрозділами підприємства.

Цей розподіл базується на застосуванні системи трьох рівнів захисту, а саме:

1) перший рівень захисту - на рівні структурних підрозділів. Ці підрозділи ініціюють, здійснюють або відображають операції, приймають ризики в процесі своєї діяльності та несуть відповідальність за поточне управління цими ризиками, здійснюють заходи з контролю;

2) другий рівень захисту - на рівні служби аналізу та управління ризиками, мінімальні вимоги щодо діяльності якого встановлені внутрішнім документом – Політика управління ризиками в державному підприємстві «Адміністрація морських портів України». Ця служба на основі інформації, наданої керівниками структурних та відокремлених підрозділів підприємства, забезпечує впевненість Голови підприємства, що впроваджені першим рівнем захисту заходи з контролю та управління ризиками були розроблені та функціонують належним чином;

3) третій рівень захисту - на рівні департаменту внутрішнього аудиту, який здійснює моніторинг та оцінку ефективності діяльності першого та другого рівня захисту та загальну оцінку ефективності системи внутрішнього контролю з урахуванням вимог, установлених Статутом внутрішнього аудиту державного підприємства «Адміністрація морських портів України» та Порядком планування і проведення внутрішнього аудиту та надання звітів за його результатами.

Підприємством забезпечується належне функціонування контрольного середовища як компонента системи внутрішнього контролю, що передбачає:

1) розуміння ризиків, на які може наражатися підприємство;

2) забезпечення розподілу повноважень і відповідальності між структурними підрозділами та між окремими працівниками підприємства й уникнення конфлікту інтересів;

3) усвідомлення та розуміння кожним працівником своєї ролі в забезпеченні функціонування системи внутрішнього контролю.

Підприємство забезпечує впровадження та функціонування системи управління ризиками відповідно до Політики управління ризиками в державному підприємстві «Адміністрація морських портів України» та Настанов з організації системи управління ризиками в державному підприємстві «Адміністрація морських портів України».

Підприємство установлює заходи з контролю, що відповідають таким критеріям:

- 1) достовірність та своєчасність - господарські операції та дії в межах інших процесів діяльності підприємства відображаються в інформаційних та інших системах підприємства коректно та своєчасно на кожному етапі здійснення/оброблення;
- 2) повнота – усі виконані господарські операції та дії в межах інших процесів діяльності підприємства відображаються в інформаційних та інших системах підприємства в повному обсязі;
- 3) дійсність – господарські операції та дії в межах інших процесів підприємства є подіями, які фактично відбулися та виконані відповідно до встановлених процедур.

Підприємство забезпечує впровадження заходів з контролю на кожному зі своїх організаційних рівнів.

Підприємство забезпечує здійснення процедур контролю шляхом розмежування функцій працівників, контролю за введенням даних в інформаційні системи, звіряння даних, контролю за виправленнями.

Підприємство впроваджує заходи з контролю за інформаційними системами з метою забезпечення його надійного та безперервного функціонування. Такі заходи включають:

- 1) контроль за технологічною інфраструктурою;
- 2) управління доступом;
- 3) контроль за інформаційними системами та технологіями підприємства під час їх придбання, розроблення або супроводження.

Підприємство здійснює моніторинг ефективності системи внутрішнього контролю:

- 1) служба аналізу та управління ризиками - моніторинг ефективності процедур контролю на першому рівні захисту в межах виконання функцій контролю другого рівня захисту;
- 2) департамент внутрішнього аудиту - оцінка ефективності системи внутрішнього контролю підприємства в цілому.

На виконання заходу А 3.2. Стратегічного плану розвитку ДП «АМПУ» у 2021-2025 роках, затвердженого наказом Міністерства інфраструктури України від 10.08.2020 року № 445, на всіх рівнях підприємства запроваджено управлінську систему ризик-менеджменту та внутрішнього контролю у відповідності до міжнародних стандартів (ДСТУ ISO 31000:2018 Менеджмент ризиків. Принципи та настанови, ДСТУ ІЕС/ISO 31010:2013 Керування ризиком. Методи загального оцінювання ризику, ДСТУ ISO/TR 31004:2018 Менеджмент ризиків. Настанови з впровадження ISO 31000).

Управління ризиками в ДП «АМПУ» відповідає загальноприйнятим концептуальним основам управління ризиками. Процес інтегрованого управління ризиками передбачає ефективне функціонування відповідно до потреб компанії та вимогам міжнародних стандартів. Політика в області управління ризиками полягає в мінімізації непередбачених втрат від ризиків і максимізації капіталізації з урахуванням прийнятного для керівництва ДП «АМПУ» співвідношення між ризиком і прибутковістю.

У ДП «АМПУ» затверджено Політику управління ризиками та Настанови з організації системи управління ризиками. Інтегроване управління ризиками націлене на забезпечення розумної гарантії досягнення стратегічних цілей ДП «АМПУ» та підтримання рівня ризику у межах, прийнятних для менеджменту Компанії.

На підприємстві впроваджені основні принципи управління ризиками:

Принцип інтегрованості

передбачає системний підхід до управління всіма типами ризиків в організаційній структурі ДП «АМПУ». Підтримується міжфункціональна взаємодія та координація структурних підрозділів з управління ризиками поза рамками їх спеціалізацій, а також облік взаємного впливу ризиків різних підрозділів. Забезпечується єдиний канал інформування менеджменту Компанії по всьому спектру ризиків для гарантування повноти, якості та сумісності наданої інформації для кожного з рівнів прийняття рішення.

Принцип безперервності

полягає у реалізації на регулярній основі комплексу впорядкованих процедур з управління ризиками.

Принцип обґрунтованості

передбачає аналіз співвідношення витрат на зниження оцінки ризику до потенційної шкоди від їх реалізації.

З метою забезпечення обмеження ступеню впливу внутрішніх та зовнішніх негативних факторів на діяльність ДП «АМПУ» на підприємстві забезпечено ефективний процес обміну інформацією та комунікації з власниками ризиків всіх рівнів. Проведено первинну інвентаризацію та оцінку ключових ризиків, підготовлено проект реєстру ключових ризиків ДП «АМПУ» на 2024 рік. Триває систематична робота щодо імплементації систем управління ризиками в усі бізнес процеси підприємства.

Державне підприємство «Адміністрація морських портів України» у своїй діяльності керується міжнародним та національним законодавством, а також Екологічною політикою ДП «АМПУ». Відповідно до зазначених документів на ДП «АМПУ» покладені обов'язки щодо:

- *забезпечення дотримання законодавства про охорону навколишнього природного середовища, у тому числі шляхом участі в межах визначеної законодавством компетенції у виявленні випадків скидання суднами (плавзасобами) забруднюючих речовин у межах акваторії порту;*

- *забезпечення проведення робіт з ліквідації наслідків забруднення території та акваторії морського порту;*

- *приймання з суден та здавання на плавучі або берегові очисні споруди забруднюючих речовин або вод, що їх містять;*

- *приймання з суден сміття та відходів з розміщенням їх на об'єктах поводження з відходами;*

- *очищення своїх акваторій від забруднюючих речовин та сторонніх предметів і матеріалів;*

- *локалізації та ліквідації наслідків аварійних скидів забруднюючих речовин або вод, що їх містять, у межах своїх акваторій;*

- *забезпечення виконання вимог міжнародного та національного законодавства України з охорони навколишнього природного середовища, вимог міжнародного стандарту ISO 14001:2015 «Системи екологічного менеджменту - Вимоги та настанови щодо застосування»;*

- *впровадження заходів з мінімізації антропогенного впливу на навколишнє природне середовище.*

Виконання покладених на ДП «АМПУ» обов'язків в сфері охорони довкілля та екологічного менеджменту, забезпечується належним функціонуванням «Системи екологічного менеджменту ДП «АМПУ», яка сертифікована українським офісом міжнародного сертифікаційного органу «Бюро Верітас» на відповідність міжнародному стандарту ISO 14001:2015 «Системи екологічного менеджменту - Вимоги та настанови щодо застосування».

Плани на 2024 рік

1. Розробка Плану управління відходами у ДП «АМПУ»;
2. Забезпечення проходження наглядового аудиту системи екологічного менеджменту ДП «АМПУ» на відповідність міжнародному стандарту ISO 14001:2015 «Системи екологічного менеджменту - Вимоги та настанови щодо застосування»;
3. Проведення семінарів з питань природоохоронної діяльності.

Екологічні цілі ДП «АМПУ»

Екологічні цілі ДП «АМПУ» визначені наказом ДП «АМПУ» від 08.05.2020 №110/10 та є актуальними щодо їх виконання у 2024 році, а саме:

Визначати та управляти істотними екологічними аспектами впливу на навколишнє природне середовище;

Планувати річні та стратегічні екологічні програми заходів, які забезпечать ефективне управління істотними екологічними аспектами та ризиками, покращення екологічних показників;

Забезпечувати необхідними ресурсами;

Підвищувати кваліфікацію персоналу з питань охорони навколишнього природного середовища;

Раціонально використовувати природні ресурси, впроваджувати енергозберігаючі технології;

Здійснювати моніторинг, аналізувати та оцінювати екологічні показники впливу на атмосферне повітря, акваторію, землю;

Забезпечувати відповідність системи екологічного менеджменту ДП «АМПУ» до вимог міжнародного стандарту ISO 14001:2015;

Проводити внутрішні аудити системи екологічного менеджменту ДП «АМПУ» відповідно до міжнародного стандарту ISO 14001:2015;

Складати щорічний звіт щодо екологічної результативності системи екологічного менеджменту;

Проводити аналіз ефективності системи екологічного менеджменту;

Постійно удосконалювати та покращувати систему екологічного менеджменту за допомогою впровадження більш ефективних системних підходів, механізмів моніторингу та контролю;

Співпрацювати з органами державної влади та місцевого самоврядування, громадськістю та зацікавленими сторонами у сфері природоохоронної діяльності;

Інформувати персонал, громадськість про результати реалізації екологічної політики.

Забезпечення належного функціонування системи екологічного менеджменту, збереження стану довкілля, реагування на зміни його компонентів, здійснюється природоохоронним персоналом підприємства, загальна кількість працівників зазначеного напрямку у 2023 році складала 34 особи.

Оцінка та прогнозування змін довкілля

З метою збереження стану довкілля, прогнозування його змін та оцінки функціонування впровадженої системи екологічного менеджменту на підприємстві у 2023 році здійснювався моніторинг стану навколишнього природного середовища за допомогою лабораторно-інструментальних вимірювань, візуального спостереження та використання системи моніторингу за забрудненням моря CleanSeaNet, яка розроблена Європейським агентством з безпеки мореплавства (EMSA).

Небезпечним залишається використання плавзасобів ДП «АМПУ» для моніторингу акваторій портів, внаслідок значного мінування водних шляхів, неможливим залишається використання дронів.

Але разом з тим, не звертаючи уваги на намагання держави агресора дестабілізувати всі процеси в країні, з метою збереження стану довкілля, прогнозування його змін у 2023 році філіями забезпечено здійснення:

- лабораторно-інструментального моніторингу стану акваторій морських портів, всього здійснено 223 аналізи;
- працівниками природоохоронних підрозділів візуального моніторингу стану акваторій та територій морських портів на предмет можливих забруднень, всього здійснено 977 обстежень;
- працівниками природоохоронних підрозділів по результатах візуального моніторингу стану акваторій та територій морських портів на предмет можливих забруднень надано 125 рекомендацій;
- лабораторних досліджень стану атмосферного повітря на межі санітарно-захисних зон портів, рівня викидів забруднюючих речовин від стаціонарних та пересувних джерел викидів, всього здійснено 435 досліджень;
- лабораторних досліджень стічних вод, що скидались до об'єктів водного фонду та джерел централізованого водовідведення, всього здійснено 72 дослідження.

Проведення аудитів

У лютому 2023 року сертифікаційним органом (ТОВ «Бюро Верітас Сертифікейшен Україна») проведено повторний сертифікаційний аудит (ресертифікаційний аудит) на відповідність вимогам Міжнародного стандарту ISO 14001:2015 «Система екологічного менеджменту – Вимоги та настанови щодо застосування», національного стандарту України ДСТУ ISO 14001:2015, вимогам EMAS.

За результатами зазначеного аудиту, сертифікаційним органом продовжено дію сертифікату про відповідність стандарту ISO 14001:2015, що свідчить про ефективне функціонування системи екологічного менеджменту, попри скорочення ресурсів усіх видів, фінансових, трудових та організаційних.

MARPOL 73/78

International Convention for the
Prevention of Pollution from Ships

Міжнародні обов'язки у сфері захисту довкілля

Міжнародні обов'язки у сфері захисту довкілля покладені на Адміністрацію морських портів державою.

На міжнародному рівні питання запобігання забруднення моря та атмосферного повітря з суден, регулюється Міжнародною конвенцією по запобігання забрудненню з суден 1973 року, зміненої Протоколом 1978 року до неї (далі – MARPOL 73/78), яка прийнята під егідою Міжнародної морської організації.

MARPOL 73/78 визначає комплекс заходів щодо запобігання експлуатаційному та транскордонному забрудненню моря та атмосферного повітря суднами. Відповідно до зазначеної конвенції, скидання переважної більшості судових забруднень до акваторії Чорного моря заборонено, оскільки воно визначено особливим районом, де по визначених технічних причинах, що належать до його океанографічних та екологічних умов та специфікації судноплавства, необхідне прийняття особливих обов'язкових методів запобігання забрудненню. При цьому, на держави країни учасниці конвенції, крім іншого, покладається обов'язок щодо забезпечення прийняття на портові приймальні споруди судових забруднень, визначених певними додатками до MARPOL 73/78.

Реагування на забруднення моря

Іншою важливою функцією є - обов'язок держави щодо реагування на забруднення моря, який визначено численними міжнародними конвенціями, зокрема, Конвенцією Організації Об'єднаних Націй з морського права, Конвенцією про захист Чорного моря від забруднень, Міжнародною конвенцією із забезпечення готовності на випадок забруднення нафтою, боротьбі з ним та співробітництву.

Державою вжиття заходів щодо відстеження, локалізації та ліквідації забруднень в Чорному та Азовському морях, в межах акваторій морських портів, покладено на Адміністрацію морських портів України.

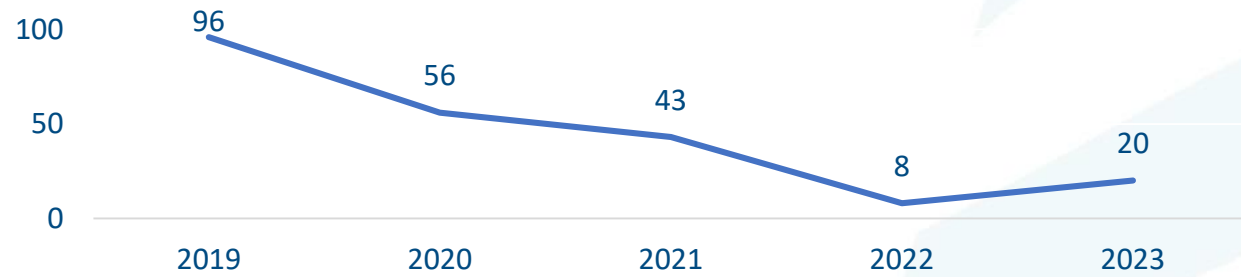
З метою виконання зазначених функцій у розпорядженні Адміністрації у 2023 році перебували наступні сили та засоби:

- 11 спеціалізованих плавзасобів типу нафтосміттєзбирач, які за своїми конструктивними особливостями призначені для збору забруднень з поверхні води (не з'ясованими залишаються сили та засоби Херсонської філії ДП «АМПУ»);
- 9 спеціалізованих нафтозбірних пристроїв – скимерів, призначених для ліквідації розливів забруднюючих речовин у вигляді тонкої плівки та на мілководді;
- 2 бортові навісні системи стримування, призначені для локалізації та ліквідації розливів забруднюючих речовин;
- 8 370 метрів бонових загороджень для локалізації місць розливу забруднюючих речовин та здійснення щоденного бонування при проведенні операцій з речовинами, що здатні утворювати плівку на поверхні води;
- 12 167 літрів сорбенту біодеструктору, який завдяки своїм властивостям здатний абсорбувати та нейтралізувати нафту та інші забруднюючі речовини, навіть у тих випадках, коли застосування скимеру та спеціалізованого судна не можливе або недоцільне.

У зв'язку з окупацією морських портів Скадовськ, Бердянськ, Маріуполь втрачено 4 одиниці спеціалізованих плавзасобів типу нафтосміттєзбирач, 3 одиниці спеціалізованих нафтозбірних пристроїв – скимерів, 2 126 метрів бонових загороджень, 3 470 літрів сорбенту біодеструктору.

20.07.2023 внаслідок ракетної атаки в Південній філії ДП «АМПУ» пошкоджено та затоплено НСЗ «Еколог».

Усього за 2023 рік відбулося 20 забруднень акваторій морських портів.

Якщо у 2022 році відбулося 8 забруднень акваторій морських портів, то у 2023 році – 20 виявлених та зафіксованих випадків забруднень акваторій портів, 5 з яких відбулися внаслідок військової агресії.

По всіх зафіксованих та підтверджених випадках забруднень підприємством та його філіями вживались необхідні заходи щодо локалізації та ліквідації забруднень акваторій та територій морських портів.

Внаслідок підриву російською федерацією Каховської ГЕС відбулося значне засмічення акваторій 3 морських портів – Одеського, Чорноморського та Південного.

Так, при здійсненні операцій з локалізації та ліквідації засмічення з акваторії Чорноморського морського порту було зібрано 190 м3 сміття, з акваторії Одеського морського порту 670 м3 сміття, з акваторії Південного морського порту 267,5 м3 великогабаритного сміття.

Джерела забруднень у 2023 році

Дев'ять забруднень відбулося в акваторії Чорноморського морського порту, з них чотири з визначенням джерела. Це - судно «EXCALIBUR», пробиття баку вантажного автомобіля, притоплення плавмайстерні ПМ – 557, судно «ТОПАЗ». Для п'яти інших забруднень акваторії Чорноморського морського порту Державною екологічною інспекцією джерела забруднення не встановлені.

Два забруднення відбулося в акваторії порту Південний, які пов'язані з ракетним влучанням в НСЗ «Еколог», яке затонуло та при його наступному підйомі.

Три забруднення відбулося в акваторії Ренійського морського порту, джерелом першого встановлено – судно «PIRIN». Для іншого забруднення Ренійського морського порту Державною екологічною інспекцією джерело забруднення не встановлено. Також в акваторії Ренійського морського порту, відбулося притоплення баржі JOKOR III. Ще одне забруднення території Ренійського морського порту відбулось внаслідок влучання в ємність та контейнер для зберігання соняшникової олії.

Одне забруднення відбулось в акваторії Миколаївського морському порту внаслідок влучанні дронів в ємність ТОВ «Ойл Траншипмент»

Чотири забруднення відбулись в акваторії Ізмаїльського морського порту, джерелом забруднення першого стали залишки вантажних автомобілів, які були пошкоджені під час повітряної атаки. По іншим трьом забрудненням Державною екологічною інспекцією джерело не встановлено.

Ще одне забруднення відбулося в акваторії морського порту «Усть-Дунайськ», джерело забруднення Державною екологічною інспекцією не встановлено.

Управління водними ресурсами

Адміністрація морських портів України у своїй діяльності з управління водними ресурсами керується положеннями та вимогами Водного кодексу України та інших вимог національного законодавства. Оскільки ДП «АМПУ» має у своїй організаційній структурі відокремлені підрозділи, підприємство одночасно є первинним та вторинним водокористувачем. Деякі філії мають власні водозабірні споруди і відповідне обладнання для забору, такі філії здійснюють забір води із природних джерел (свердловини, море, лиман) відповідно до дозволів на спеціальне водокористування.

Витрати на охорону навколишнього природного середовища

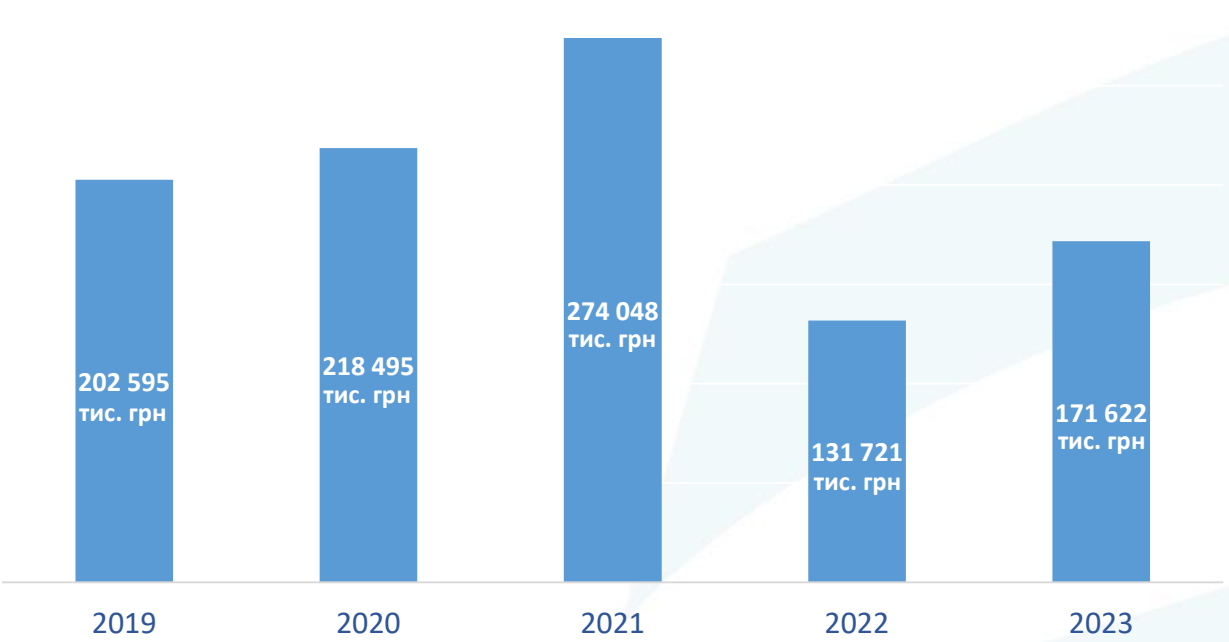
З метою збереження, поліпшення та контролю за станом довкілля ДП «АМПУ» здійснюються витрати на охорону навколишнього природного середовища.

Облік витрат на природоохоронні заходи здійснювався відповідно до форми державного статистичного спостереження № 1-екологічні витрати (річна) «Звіт про витрати на охорону навколишнього природного середовища», яка затверджена наказом Державної служби статистики України від 08.06.2022 № 155.

Згідно до статистичних спостережень у 2023 році витрати ДП «АМПУ» на охорону навколишнього природного середовища збільшились на 23,35% у порівнянні з 2022 роком та склали 171621,6 тис. грн., з них 89,7 % на поточні витрати та 10,3 % на капітальні інвестиції.

Впродовж 2023 року спостерігається збільшення рівня витрат на охорону навколишнього природного середовища.

Динаміка витрат на охорону навколишнього природного середовища 2019-2023 років

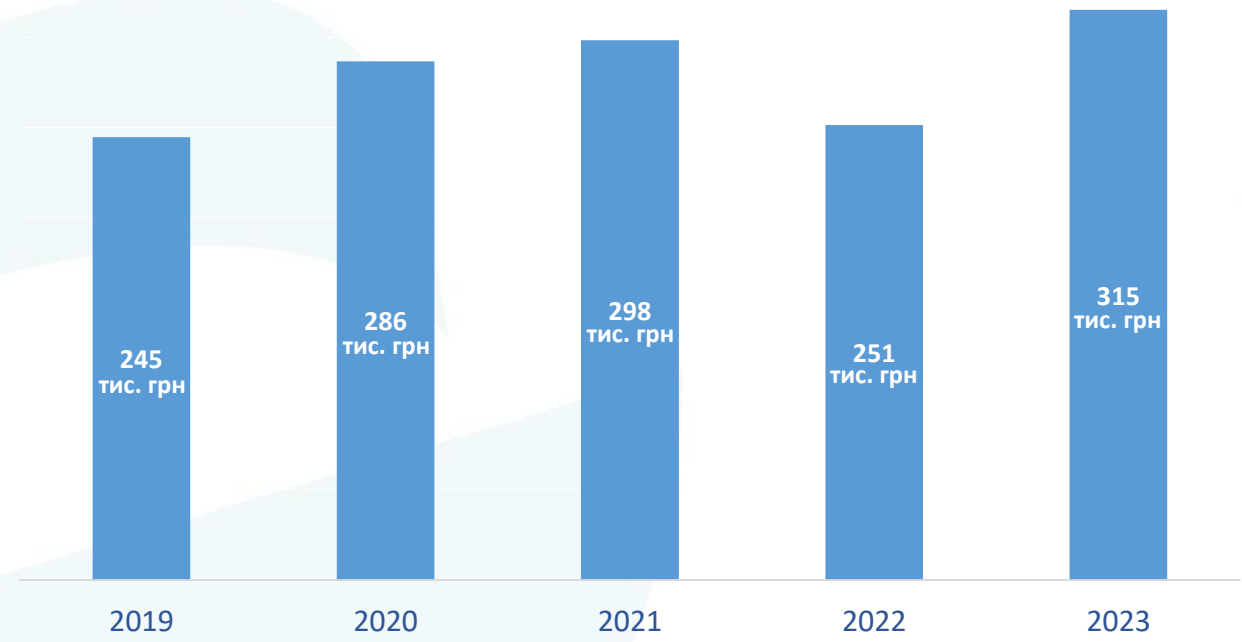

Загально державний екологічний платіж для збереження довкілля

Адміністрація морських портів України відповідно до Податкового кодексу України є платником екологічного податку, який є загальнодержавним обов'язковим платежем, що справляється з фактичних обсягів викидів у атмосферне повітря, скидів у водні об'єкти забруднюючих речовин, розміщення відходів, фактичного обсягу радіоактивних відходів, що тимчасово зберігаються їх виробниками, фактичного обсягу утворених радіоактивних відходів та з фактичного обсягу радіоактивних відходів, накопичених до 1 квітня 2009 року.

Відповідно до статистики спостережень за сплатою екологічного податку в 2023 році спостерігається збільшення видатків на рівні 20,2% в частині його сплати у порівнянні з 2022 роком, а саме 251,3 тис. грн та 315,0 тис. грн відповідно.

Екологічний податок за 2019-2023 роки

Протягом 2023 року з питань безпеки мореплавства здійснено наступні заходи:

- ✓ Відпрацьовані пропозиції щодо внесення змін до розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.03.2022 № 255-р «Деякі питання гарантування безпеки судноплавства в акваторії українських портів у Дунайському регіоні та перевезень залізничним транспортом».
- ✓ Розроблено перелік заходів (алгоритм дій), необхідних для виконання в разі залишення судна екіпажом у випадку ракетних ударів: - на зовнішньому рейді порту; - в порту; - для екіпажів суден в разі оголошення повітряної тривоги в порту.
- ✓ Підготовлено пілотний проект Обов'язкових постанов по морському порту (пілотний проект ОП по морському порту Південний, погоджений капітаном порту та Адміністрацією судноплавства, знаходиться на стадії погодження із Спільним представницьким органом сторони роботодавців на національному рівні, представником Уповноваженого у справ Європейського суду з прав людини у Центральному міжрегіональному управлінні Міністерства юстиції та спільним представницьким органом сторони роботодавців на національному рівні).
- ✓ Розроблено, затверджено Головою ДП «АМПУ» та погоджено Головою Адміністрації судноплавства План організаційно-технічних заходів по забезпеченню безпеки мореплавства в період проведення льодової кампанії 2023-2024 років. Забезпечено контроль його виконання учасниками.
- ✓ Проведено узгоджувальну нараду. Організовано підготовку філій до зимової навігації.
- ✓ Взято участь у розробленні технічного завдання для участі української делегації у роботі 107-ої сесії Комітету з безпеки на морі Міжнародної морської організації (ІМО).
- ✓ Відпрацьовані законопроекти «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, що стосуються торговельного мореплавства та судноплавства на внутрішніх водних шляхах» та «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо регулювання діяльності у сфері охорони життя та пошуку і рятування людей на морі».
- ✓ Прийнято участь (10.05.2023) у роботі Підкомітету ІМО по навігації, зв'язку пошуку та спасіння (дистанційно).
- ✓ Проаналізовано надання послуг державною установою «Держгідрографія» із оснащення акваторій морських портів, внутрішніх підхідних каналів, судноплавних каналів береговими і плавучими засобами навігаційного обладнання на гідротехнічній основі, забезпечення їх безперебійної роботи згідно з установленими режимами роботи відповідно до рекомендацій Міжнародної морської організації та Міжнародної асоціації навігаційного забезпечення і маякових служб.

- ✓ Розроблено алгоритм розблокування (очищення) акваторій морських портів України для забезпечення безпечного судноплавства при відновленні експорту українського зерна через портову інфраструктуру.
- ✓ Прийнято участь (31.07.2023) у роботі Підкомітету по впровадженню інструментів ІМО (дистанційно).
- ✓ Відпрацьовані питання щодо внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку із ратифікацію Конвенції 2006 року про працю в морському суднопластві.

Актуалізовані:

- ✓ Межі акваторій морських портів Ізмаїл, Усть-Дунайськ та Рені.
- ✓ Межі території морського порту Ізмаїл.
- ✓ Узгоджувався вихід українських моряків з ДПСУ до врегулювання питання на нормативному рівні.
- ✓ Забезпечено комплекс заходів щодо збільшення пропускнуої спроможності портів Дунаю.

Перспективи:

- ✓ Участь у проведенні розслідування виникнення аварійних морських подій із суднами, що перебувають у господарському віданні адміністрації морських портів України.
- ✓ Продовження роботи з проектом Обов'язкових постанов по морському порту Південний та підготовку проектів змін до Обов'язкових постанов по морським портам Ізмаїл, Рені та Усть-Дунайського морського порту.
- ✓ Проведення аналізу причин аварійних морських подій та аварійних ситуацій із суднами, які сталися в акваторіях морських портів.
- ✓ Відкриття морських портів на звільнених територіях, відновлення роботи портів Миколаївського регіону.
- ✓ Участь, в межах компетенції, у підготовці проектів законодавчих та нормативно-правових актів з питань безпеки мореплавства, та у розробці проектів стратегічних планів (заходів) та перспективних планів підприємства з безпеки мореплавства.
- ✓ Супроводження ініційованих нормативно-правових актів в МІУ.
- ✓ Участь в розробці профілактичних заходів щодо запобігання виникнення аварійних морських подій.

Кадрова політика та соціальні аспекти

З метою забезпечення ефективного функціонування системи управління персоналом ДП «АМПУ», вдосконалення механізмів реалізації кадрової політики підприємства, відповідно до наказу ДП «АМПУ» від 28.12.2020 № 370/10 затверджено Кадрову політику ДП «АМПУ».

Кадрова політика є інструментом реалізації стратегії у сфері управління персоналом.

Цілями Політики визнано:

1) підтримка та удосконалення партнерських відносин між керівництвом та працівниками, заснованих на повазі до прав людини;

2) дотримання і захист фундаментальних принципів, норм і прав працівників, визначених конвенціями Міжнародної організації праці та іншими міжнародними договорами, що є обов'язковими для України;

3) формування корпоративного середовища, яке сприятиме динамічному розвитку ДП «АМПУ»;

4) сприяння дотриманню принципу гідної праці, включаючи справедливе та неупереджене ставлення до працівників і створення для них рівних можливостей;

5) сприяння дотриманню норм укладених колективних договорів та угод, вимог трудового законодавства;

6) захисту та зміцнення здоров'я і безпеки праці працівників, зокрема, шляхом створення безпечних та здорових умов праці;

7) недопущення прояву будь-яких форм дискримінації, використання примусової та дитячої праці.

До завдань Кадрової політики відноситься визначення основних засад діяльності ДП «АМПУ» у сфері управління і розвитку людського капіталу у формі, що забезпечує для всіх працівників рівну можливість реалізувати свій професійний потенціал і сприяє економічному розвитку ДП «АМПУ».

Також Кадровою політикою закріплені напрямки роботи з персоналом та її принципи.

Діяльність з управління персоналом – це перш за все, комплексна система інтегрованих елементів та/або процесів, що полягає в наступних напрямках роботи з персоналом: пошуку і підбору персоналу; адаптації та орієнтації персоналу; оцінки персоналу; навчання та розвитку персоналу; управління ефективністю діяльності персоналу; управління винагородою; планування кар'єри та сприяння кар'єрному зростанню; соціального розвитку, тощо.

Кадрову політику неможливо уявити без наступних основних принципів:

- охорони здоров'я та безпеки праці працівників;
- соціальної відповідальності ДП «АМПУ»;
- обов'язкового документування трудових відносин та інформування працівників;
- заборони дискримінації та рівність можливостей;
- заборони переслідування;
- захист працівників;
- заборони примусової праці;
- соціального діалогу.

Кадрова політика також залежить від корпоративної культури.

ДП «АМПУ» у своїй діяльності застосовує принципи корпоративної культури, спрямовані на реалізацію основних завдань ДП «АМПУ». Це культура ініціативності та відповідальності, орієнтованості на досягнення результатів виробничої діяльності та високі етичні норми, професіоналізм і співпрацю.

В ДП «АМПУ» підтримуються сучасні методи організації праці, впровадження оптимальної і гнучкої організаційної структури, сучасні галузеві стандарти ведення діяльності.

Працівники ставляться один до одного з гідністю та взаємною повагою, підтримують свободу думки, різноманітність культур і діляться досвідом.

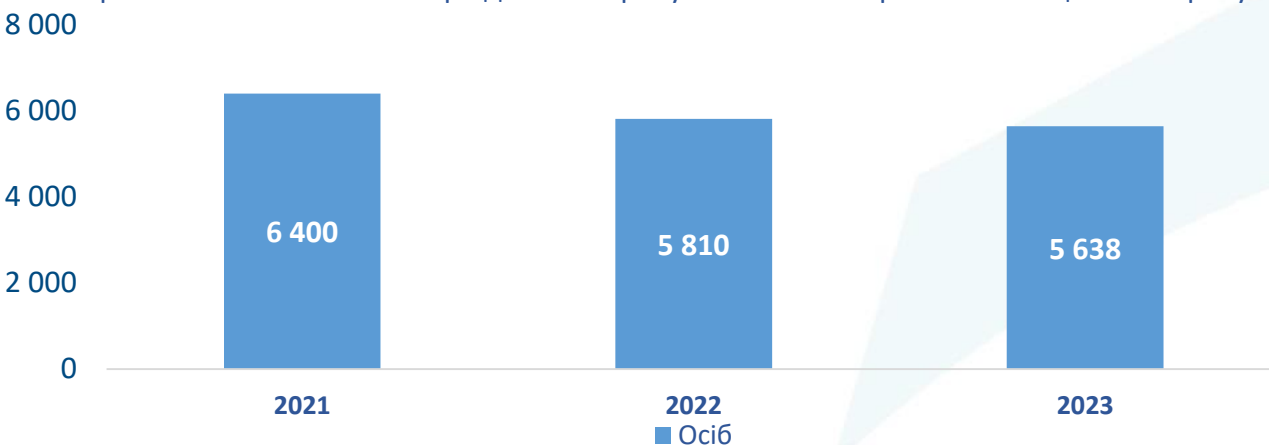
ДП «АМПУ» прагне до створення атмосфери, у якій кожен працівник відчуває свою цінність як особистість, мотиваційного клімату, що заохочує і дозволяє використовувати таланти та ідеї всіх працівників, енергію та прихильність кожного працівника з метою досягнення загального успіху ДП «АМПУ».

Реалізуючи основні завдання ДП «АМПУ» дотримується усталених етичних норм ведення господарської діяльності, основними з яких є: найвища продуктивність і найбільший прибуток не повинні досягатися за рахунок завдання шкоди життю та здоров'ю працівників, довкіллю; морально-етичні норми завжди мають перевагу перед економічними інтересами.

Створення сприятливих умов для ефективного роботи персоналу є одним із основних пріоритетів державного підприємства «Адміністрація морських портів України».

Облікова чисельність штатних працівників ДП «АМПУ» за 2021-2023 роки

Станом на кінець 2023 року в ДП «АМПУ» працювало 5638 працівників, що на 3% менше порівняно з аналогічним періодом 2022 року та на 12% - порівняно з кінцем 2021 року.

Гендерна чисельність штатних працівників ДП «АМПУ» за 2021-2023 роки

Працівники чоловічої статі складають переважну більшість працівників ДП «АМПУ» – 66% або 3 729 осіб станом на 31.12.2023. Частка жінок складає 34% або 1 909 осіб. Причиною такої суттєвої різниці є специфіка сфери діяльності підприємства.

У результаті повномасштабної війни, яку 24.02.2022 російська федерація розв'язала проти України та українського народу, сталася тимчасова окупація портів міст Бердянськ, Маріуполь, Скадовськ та Херсон, на території яких розташовані морські порти та відповідні філії ДП «АМПУ».

У зв'язку з неможливістю здійснювати на тимчасово окупованих територіях обслуговування суден і пасажирів, проведення вантажних, транспортних та інших пов'язаних з цим видів господарської діяльності, забезпечення належного рівня безпеки судноплавства, дотримання вимог міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також забезпечення охорони навколишнього природного середовища, Міністерством інфраструктури України видано наказ від 28.04.2022 № 256 «Про закриття морських портів», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 29.04.2022 за № 470/37806, яким закрито морські порти Бердянськ, Маріуполь, Скадовськ, Херсон до відновлення контролю над зазначеними морськими портами.

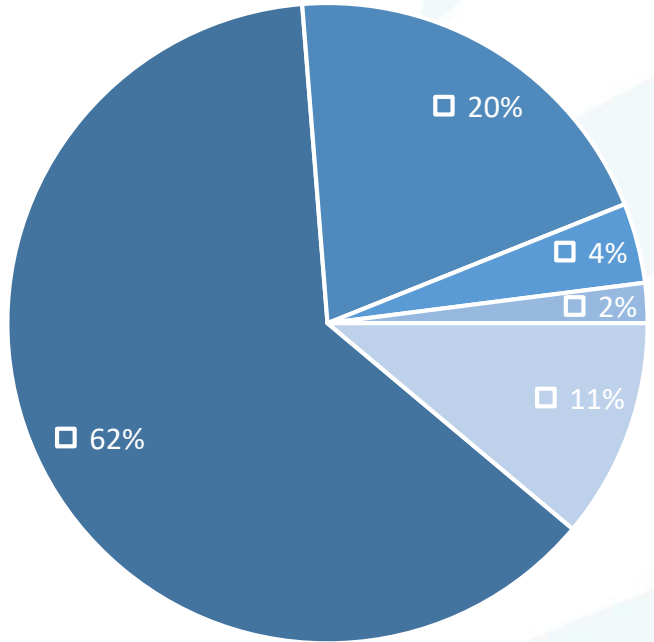
Оскільки протягом часу закриття морських портів здійснення функцій адміністраціями Бердянського, Маріупольського, Скадовського та Херсонського портів є неможливим, ДП «АМПУ» прийняло рішення щодо призупинення дії трудових договорів з працівниками зазначених філій підприємства відповідно до статті 13 Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» від 15.03.2022 № 2136-IX до відновлення можливості виконувати ними роботу, але не пізніше наступного дня після припинення або скасування воєнного стану в Україні.

Дію трудових договорів також призупинено з окремими працівниками інших філій ДП «АМПУ» у зв'язку з неможливістю виконання ними в умовах воєнного стану завдань та функцій, визначених за відповідними посадами.

Станом на 31.12.2023 року дія трудових договорів була призупинена з 601 працівником ДП «АМПУ» (11% облікового складу). На кінець 2023 року працювали у штатному режимі 3500 осіб (62%), знаходились у простой 1143 особи (20%), увільнені від роботи у зв'язку з призовом на військову службу 238 осіб (4%), знаходились у тривалих відпустках без збереження заробітної плати, у тому числі по догляду за дитиною, 121 особа (2%).

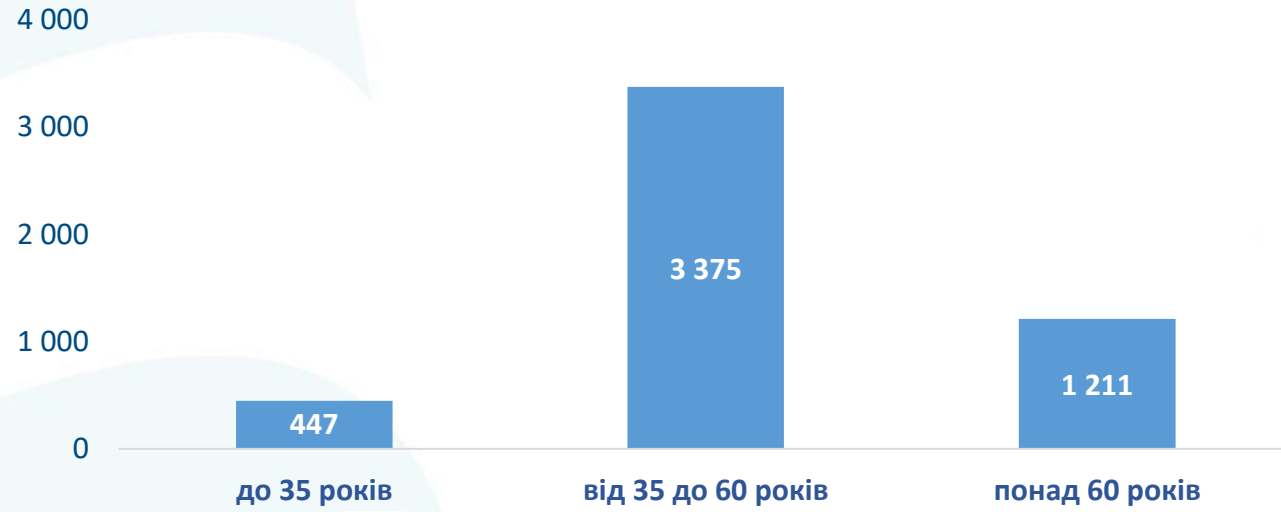
Інформація про зайнятість працівників станом на 31.12.2023 року

- Кількість працівників, які працюють у штатному режимі, у т.ч. дистанційно
- Кількість працівників, яким оголошено простій
- Кількість працівників, які звільненні від роботи у зв'язку з призовом на військову службу
- Кількість працівників, які знаходяться у тривалих відпустках без збереження з/п, у т.ч. по догляду за дитиною
- Кількість працівників, з якими призупинено трудовий договір

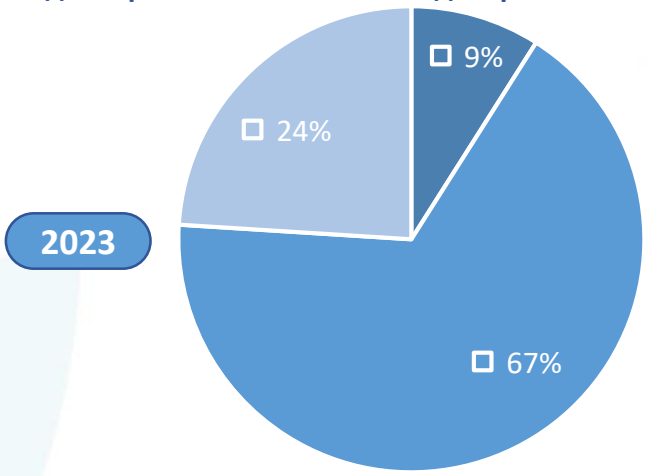
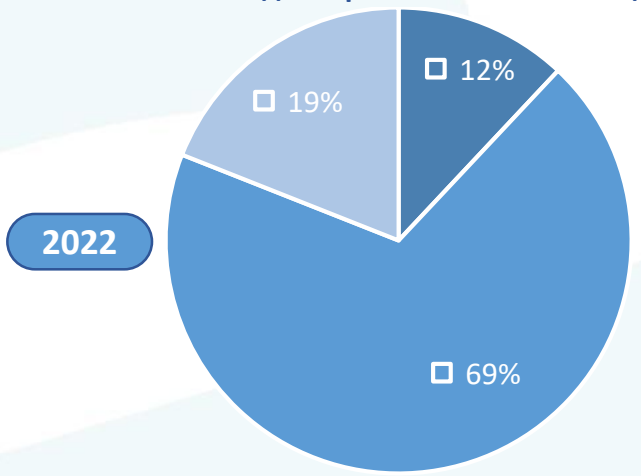
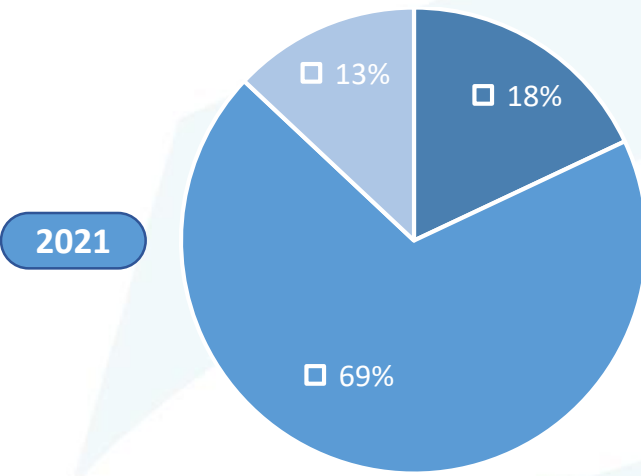
Вікова структура працівників за 2023 рік

За віковою структурою персоналу, працівники від 35 до 60 років станом на 31 грудня 2023 року становили 3375 особи (67%), віком до 35 років – 447 осіб (9%), понад 60 років – 1211 особу (24%).

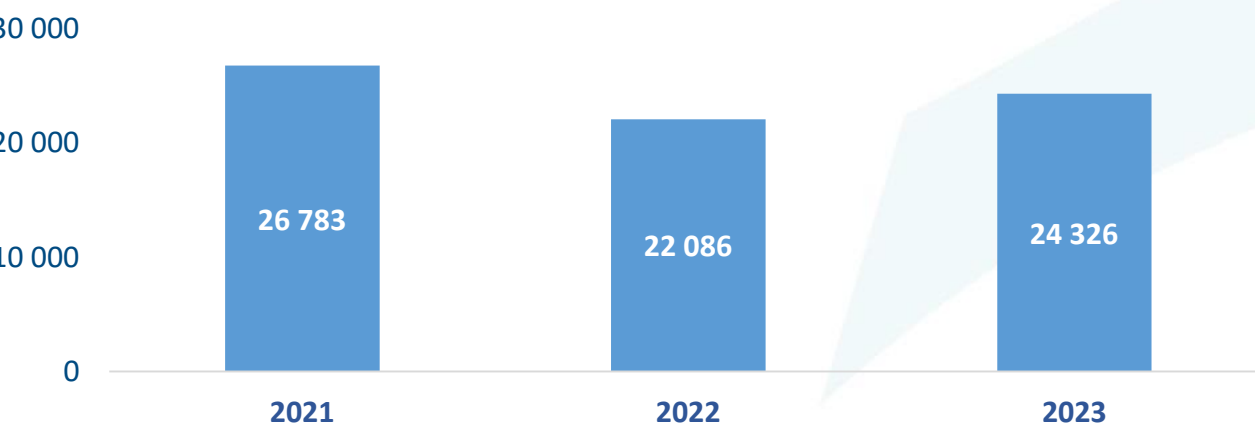
Структура чисельності за віком

- до 35 років
- від 35 до 60 років
- понад 60 років

* інформація щодо структури чисельності працівників за віком за 2022 рік наведена без урахування закритих філій.

ДП «АМПУ», як соціально відповідальне підприємство, гарантує працівникам гідну оплату праці. Підвищення заробітної плати є одним із дієвих інструментів, які використовує підприємство для утримання персоналу в умовах зростання рівня інфляції, вартості проживання тощо.

У зв'язку з військовою агресією російської федерації у 2022 році відбулося зменшення середньомісячної заробітної плати працівників ДП «АМПУ» на 18% порівняно з попереднім 2021 роком. У 2023 році середньомісячна заробітна плата працівників ДП «АМПУ» зростає порівняно з 2022 роком на 10%, але не досягла рівня 2021 року (зменшення – 9%).

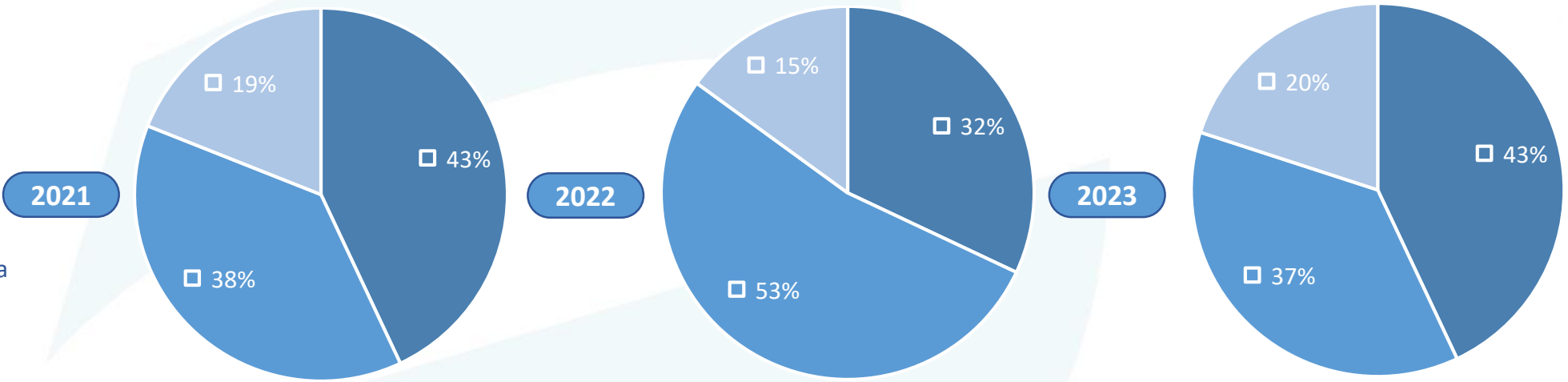
Динаміка середньомісячної заробітної плати за категоріями працівників

	2021	2022	2023
Середньомісячна заробітна плата штатних працівників, грн.	26 783	22 086	24 326
у тому числі:			
керівники	42 509	38 771	41 894
професіонали	27 034	22 019	23 541
фахівці	38 595	30 457	32 943
службовці	15 259	13 007	12 333
інші працівники	15 667	12 902	14 074

В структурі середньої заробітної плати працівників ДП «АМПУ» основна заробітна плата складала 2021 – 43%, 2022 – 32%; 2023 – 43%, додаткова відповідно 38%, 53%, 37%, інші заохочувальні та компенсаційні виплати – 19%, 15%, 20%.

Структура заробітної плати

- основна заробітна плата
- додаткова заробітна плата
- інші заохочувальні та компенсаційні виплати

Державне підприємство «Адміністрація морських портів України» приділяє значну увагу питанням охорони здоров'я та безпеки праці кожного працівника ДП «АМПУ» прагне мінімізувати вплив небезпечних виробничих факторів, бере відповідальність за здоров'я працівників та гарантує безпечну операційну діяльність, застосовує новітні підходи до створення безпечних та здорових умов праці, запобігання нещасним випадкам і професійним захворюванням.

На період дії воєнного стану в Україні основне завдання ДП «АМПУ» у сфері охорони здоров'я та безпеки праці це збереження життя та здоров'я працівників під час виконання робіт на території та об'єктах ДП «АМПУ».

Ще у 2020 році у ДП «АМПУ» затверджено Програму по досягненню концепції «Нульовий травматизм», згідно з якою травматизм, смертність, аварії та інші негативні випадки від операційної діяльності є неприпустимими. Для досягнення визначеної мети зусилля ДП «АМПУ» спрямовуються на підвищення рівня культури у сфері охорони праці, запровадження нульової толерантності до приховування нещасних випадків, залучення керівників вищої ланки, інших рівнів, кожного працівника до визначення та виконання всеосяжного комплексу заходів і практик щодо створення безпечного виробництва.

ДП «АМПУ» у своїй діяльності з питань охорони здоров'я та безпеки праці керується міжнародним та національним законодавством. Виконання покладених на ДП «АМПУ» обов'язків у сфері охорони здоров'я та безпеки праці забезпечується ефективним функціонуванням системи управління охороною здоров'я та безпекою праці у ДП «АМПУ». Система управління охороною здоров'я та безпекою праці спрямована на виявлення та усунення ризиків у сфері охорони здоров'я та безпеки праці (далі ОЗБП), пов'язаних з діяльністю підприємства, забезпечення безпечних і здорових умов праці за рахунок запобігання виробничим травмам і шкоди для здоров'я. Система включає організаційну структуру, організаційно-технічні заходи в сфері планування техніко-економічних показників, обов'язки персоналу, методичні вказівки, процедури, а також матеріально-технічні та людські ресурси, з метою вироблення, впровадження, реалізації, аналізу виконання і забезпечення дотримання політики в сфері ОЗБП, а також послідовного прийняття попереджувальних заходів щодо поліпшення показників діяльності у сфері ОЗБП.

Система управління сертифікована українським офісом міжнародного сертифікаційного органу ТОВ «Бюро Верітас Сертифікейшн Україна» на відповідність міжнародному стандарту ISO 45001- 2018 «Системи управління охороною здоров'я та безпекою праці. Вимоги та настанови щодо застосування». У серпні 2023 року ТОВ «Бюро Верітас Сертифікейшн Україна» проведено наглядовий аудит за функціонуванням системи управління охороною здоров'я та безпекою праці ДП «АМПУ». Група аудиту прийшла до висновку, що ДП «АМПУ» підтримує ефективне функціонування системи управління відповідно до вимог стандарту, сертифікація системи управління може бути продовжена.

Питання забезпечення ефективного функціонування сертифікованої системи управління охороною здоров'я та безпекою праці у ДП «АМПУ» включено до Стратегічного плану розвитку ДП «АМПУ» на 2021-2025 роки, затвердженого наказом Мінінфраструктури від 10.08.2020 № 445.

Забезпечення ефективного функціонування системи управління охороною здоров'я та безпекою праці у ДП «АМПУ» здійснюється службами охорони праці.

За 2023 рік за участю фахівців служб охорони праці філій ДП «АМПУ» (Одеської, Чорноморської, Південної, Білгород-Дністровської, Ізмаїльської, Ренійської, Усть-Дунайської, Дельта-лоцман, Днопоглиблювальний флот), було проведено 265 перевірок з питань охорони праці. За результатами перевірок складено та видано 336 приписів. Загальна кількість порушень з питань охорони праці, зареєстрованих у приписах, складає 728. Призупинено експлуатацію 36 машин, механізмів та обладнання. За звітний період 687 порушення з питань охорони праці, вказаних в приписах фахівців служб охорони праці, було усунуто. По філіям ДП «АМПУ» було видано 286 наказів, спрямованих на поліпшення стану охорони праці.

На виконання наказу Міністерства інфраструктури України від 29.12.2016 № 477 «Про організацію навчання і перевірки знань з питань охорони праці», наказу ДП «АМПУ» від 27.06.17 № 193 «Про організацію навчання і перевірку знань посадових осіб і членів Комісії філій ДП «АМПУ» з питань охорони праці» з 20.04.2023 відновлено роботу Галузевого навчального центру на морському та річковому транспорті – центр професійного розвитку портових працівників Херсонської філії ДП «АМПУ».

У 2023 році пройшли навчання і перевірку знань 216 посадових осіб і членів комісій апарату управління та філій ДП «АМПУ» з питань охорони праці з наступною перевіркою знань в Комісії Мінінфраструктури України.

Щорічно у філіях ДП «АМПУ» складаються Комплексні заходи щодо досягнення встановлених нормативів безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, підвищення існуючого рівня охорони праці, запобігання випадкам виробничого травматизму, професійного захворювання, аваріям.

За 2023 рік загальні витрати на охорону праці по ДП «АМПУ» склали 13 081 480,37 грн. У тому числі 12 683 015,37 грн. склали витрати на комплексні заходи філій ДП «АМПУ» щодо досягнення встановлених нормативів безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, підвищення існуючого рівня охорони праці, попередження випадків виробничого травматизму, профзахворювань і аварій.

У 2023 році у філіях ДП «АМПУ» сталося 2 нещасних випадка, пов'язаних з виробництвом, у тому числі – 1 зі смертельним наслідком. Причини нещасних випадків пов'язані з наслідками збройної агресії рф.

З метою профілактики виробничого травматизму інформацію про обставини нещасних випадків доведено до служб охорони праці філій ДП «АМПУ». Звернено увагу на безпечне виконання робіт та знаходження на території порту в умовах воєнного стану з урахуванням специфіки роботи та наявних засобів індивідуального та колективного захисту.

Службами охорони праці філій ДП «АМПУ» у грудні 2023 року проведена планова ідентифікація небезпек та оцінка ризиків отримання травм і шкоди для здоров'я працівників. Складені зведені реєстри ризиків філій ДП «АМПУ».

У філіях ДП «АМПУ» в наявності діючи дозволи, декларації на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки відповідно до Постанови КМУ від 26 жовтня 2011р. №1107 «Про затвердження Порядку видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки» (зі змінами).

Виконуються основні принципи Політики та Цілі ДП «АМПУ» у сфері функціонування системи управління охороною здоров'я та безпекою праці ДП «АМПУ».

Плани на 2024 рік

З метою забезпечення ефективного функціонування сертифікованої системи управління охороною здоров'я та безпекою праці у ДП «АМПУ» у 2024 році планується:

- контроль та перевірка стану функціонування системи управління охороною здоров'я та безпекою праці у філіях ДП «АМПУ» шляхом проведення внутрішніх аудитів у філіях ДП «АМПУ» у відповідності з Програмою внутрішнього аудиту системи управління охороною здоров'я та безпекою праці у ДП «АМПУ» на 2024 рік.

Під час проведення внутрішніх аудитів філій ДП «АМПУ»:

- виявлення та запобігання виробничим ризикам, що охоплює організацію праці, умови праці, соціальні відносини та вплив чинників, пов'язаних з виробничим середовищем, безпечне виконання робіт та знаходження на території порту в умовах воєнного стану;

- здійснення контролю за забезпеченням працівників філій ДП «АМПУ» спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального захисту;

- здійснення контролю за проведенням обов'язкових попередніх і періодичних медичних оглядів працівників, зайнятих на важких роботах, роботах із шкідливими чи небезпечними умовами праці, або таких, де є потреба у професійному доборі у філіях ДП «АМПУ»;

- контроль за організацією навчання з питань охорони праці в філіях ДП «АМПУ».

- організація проведення у III кварталі 2024 року наглядового аудиту Системи управління охороною здоров'я та безпекою праці в ДП «АМПУ»;

- перевірка стану виконання Комплексних заходів щодо досягнення встановлених нормативів безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, підвищення існуючого рівня охорони праці, попередження випадків виробничого травматизму, профзахворювань і аварій на 2024 рік;

- аналіз та контроль стану виробничого травматизму в ДП «АМПУ».

ДП «АМПУ» з питань цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки керується чинним законодавством України, згідно з яким на ДП «АМПУ» покладені наступні обов'язки:

- 1) забезпечення виконання заходів у сфері цивільного захисту на об'єктах ДП «АМПУ»;
- 2) забезпечення відповідно до законодавства своїх працівників засобами колективного та індивідуального захисту;
- 3) розміщення інформації про заходи безпеки працівників у разі виникнення надзвичайної ситуації, пожежі або іншої небезпечної події та інформування працівників;
- 4) організація та здійснення під час виникнення надзвичайних ситуацій евакуаційних заходів щодо працівників та майна ДП «АМПУ»;
- 5) створення об'єктових формувань цивільного захисту відповідно до Кодексу цивільного захисту України та інших законодавчих актів;
- 6) створення диспетчерських служб, необхідних для забезпечення безпеки об'єктів підвищеної небезпеки;
- 7) проведення оцінки ризиків виникнення надзвичайних ситуацій на об'єктах ДП «АМПУ», здійснення заходів щодо неперевищення прийнятних рівнів таких ризиків;
- 8) здійснення навчання працівників з питань цивільного захисту, у тому числі правилам техногенної та пожежної безпеки;
- 10) розроблення планів локалізації та ліквідації аварій та їх наслідків на об'єктах підвищеної небезпеки;
- 11) та інші.

ДП «АМПУ» постійно проводиться робота з забезпечення та оновлення необхідного інвентарю та майна відповідно до норм, визначених Вимогами щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту.

Працівники ДП «АМПУ» забезпечені засобами колективного захисту та поінформовані про місця розташування захисних споруд цивільного захисту. Додатково встановлені вказівники місць розташування захисних споруд цивільного захисту. Враховуючи постійне оголошення повітряної тривоги на території України, працівники ДП «АМПУ» постійно пересуваються маршрутами слідування до захисних споруд цивільного захисту.

Заходи з контролю за додержанням та виконанням вимог законодавства

Згідно наданих звітів ефективності роботи за 2023 рік інженерно-інспекторським складом відомчої пожежної охорони (далі- ВПО) детальними обстеженнями було охоплено 462 наземних об'єкта та 80 плавзасобів.

Приписами до виконання запропоновано 2908 протипожежних заходів, з яких виконано 2459, що складає 84,5 % від загальної кількості. Згідно з вимогами вказівок, виконання планів протипожежних заходів щодо підвищення протипожежної стійкості оперативно було проведено 519 перевірок (435-наземні об'єкти та 84 - плавзасоби). Співробітниками ВПО також було детально обстежено 343 плавзасоби під прапором України та видано свідоцтва пожежної охорони на право виходу суден в море, погоджено 591 наряд-допуск та забезпечено пожежобезпечне виконання тимчасових вогневих робіт на території в будівлях підприємства та суднах всіх форм власності.

За період 2023 року за порушення вимог чинного законодавства у сфері пожежної безпеки до адміністративної відповідальності притягнуто 1 посадову особу, заборонена експлуатація 81 пожежонебезпечної ділянки електромереж, припинена робота 8 агрегатів та 1 приміщення, які експлуатувались з грубими порушеннями вимог «Правил пожежної безпеки в Україні».

Силами пожежно-рятувальних підрозділів та служб відповідальних за експлуатацію та технічне обслуговування проведено перевірку вододжерел зовнішнього пожежогасіння та внутрішнього протипожежного водопроводу (пуском води зі складанням акту) підготовлено до експлуатації в зимовий пожежонебезпечний період 435 пожежних гідрантів, 23 пожежних водоймища.

Станом на 31.12.2023 здійснено перевірку технічного стану розташованих на об'єктах 47 систем автоматичного пожежогасіння, 177 систем автоматичної пожежної сигналізації та інших систем протипожежного захисту. Сигнали від приймальних приладів САПГ та АПС виведено на пульти централізованого цілодобового спостереження.

За результатами проведення планових заходів державного нагляду (контролю) щодо дотримання вимог законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки підрозділами ДСНС України приписами до виконання запропоновано 88 заходів з них виконано - 70, що складає 79,5 %. Виконання Приписів ДСНС України взято під особистий контроль керівництва підприємства та філій.

Починаючи з 2020 року ДП «АМПУ» є учасником реформи корпоративного управління у державних підприємствах відповідно до Керівних Принципів ОЕСР.

Наказом Мінінфраструктури від 29.04.2021 № 240 затверджено Індивідуальний план заходів з корпоративного управління ДП «АМПУ».

Заходи, відповідальним за виконання яких відповідно до зазначеного плану є ДП «АМПУ», виконано у повному обсязі.

Стратегією розвитку морських портів України на період до 2038 року, затвердженою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 № 548 (в редакції розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.12.2020 № 1634-р), передбачено корпоратизацію ДП «АМПУ». Для реалізації стратегічних цілей за напрямом «Оптимізація систем управління портовою галуззю» передбачено завдання щодо впровадження стандартів корпоративного управління в портовій галузі.

Пунктом 213 Плану заходів з виконання Державної програми стимулювання економіки для подолання негативних наслідків, спричинених обмежувальними заходами щодо запобігання виникненню і поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, на 2020—2022 роки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.05.2020 № 534, передбачено захід «реорганізація державного підприємства «Адміністрація морських портів України» шляхом перетворення в акціонерне товариство», способом виконання якого є подання Кабінетові Міністрів України відповідного законопроекту.

Крім цього, корпоратизація ДП «АМПУ» передбачена пунктом 4.1.2 Стратегічного плану розвитку державного підприємства «Адміністрація морських портів України» на 2021-2025 роки, затвердженого наказом Міністерства інфраструктури України від 10.08.2020 № 445.

Відповідно до Заходів щодо виконання завдань (ініціатив) Стратегічного плану розвитку ДП «АМПУ» на 2021-2025 роки до Стратегічного плану розвитку ДП «АМПУ» на 2021-2025 роки, за стратегічним напрямом А «Перетворення в акціонерне товариство» передбачено захід А.1.1.1) «Забезпечити супровід процесу погодження заінтересованими органами (ЦОБВ) проекту Закону України «Про корпоратизацію Адміністрації морських портів України» - відповідальний виконавець ДП «АМПУ», реалізація заходу у супроводі Мінінфраструктури».

Так, ДП «АМПУ» на виконання визначених завдань розробило з урахуванням зауважень та пропозицій до законопроекту, що надані листами заінтересованих органів (Мінфіну від 14.01.2022 № 06040-05-5/1258, ФДМУ від 28.01.2022 № 10-33-1772, Морської адміністрації від 11.01.2022 № 63/402/15-22, Мінекономіки від 16.06.2022 № 3222-03/38618-03 та ДРС від 10.01.2022 № 82/0/20-22), та надало на погодження до Мінінфраструктури проект закону України «Про корпоратизацію державного підприємства Адміністрація морських портів України».

Разом з тим, варто зазначити, що внаслідок військової агресії російської федерації проти України, Указом Президента України від 22 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» (зі змінами) введено воєнний стан в Україні, що призвело до змін в законодавстві.

Орім того, наказом Міністерства інфраструктури України від 28.04.2022 № 256 зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 29.04.2022 за № 470/37806, закрито морські порти Маріуполь, Бердянськ, Скадовськ та Херсон, обмежено діяльність в морських портах Одеса, Чорноморськ, Південний, Миколаїв, Білгород-Дністровський та спеціалізованому морському порту «Ольвія», що стало зокрема причиною зменшення вантажообігу та доходу ДП «АМПУ».

Зазначені обставини стали підставою для доопрацювання законопроекту «Про корпоратизацію державного підприємства «Адміністрація морських портів України», враховуючи нові виклики та зміни, що стоять перед морською галуззю.

Законопроект про корпоратизацію АМПУ передбачає, зокрема, правові основи для зміни організаційно-правової форми ДП «АМПУ» на акціонерне товариство. Органами управління товариства визначає загальні збори, правління та наглядову раду. Управління корпоративними правами держави стосовно товариства здійснює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах морського і внутрішнього водного транспорту.

Наглядовою радою ДП «АМПУ» були затверджені Кодекс етики державного підприємства ДП «АМПУ» та Політика соціальної відповідальності та сталого розвитку державного підприємства «Адміністрація морських портів України» (Протокол засідання наглядової ради ДП «АМПУ» від 01.07.2021 № 32).

Кодексом етики ДП «АМПУ» визначені візія, місія, цінності, принципи діяльності ДП «АМПУ», використання активів, відомості щодо належного робочого середовища, захисту інформації, врегулювання відносин з діловими партнерами та наявність конкуренції, запобігання корупційним діям та висвітлення діяльності ДП «АМПУ» у засобах електронної комунікації.

Зокрема, Кодекс етики проголошує, що починаючи з 2020 року розпочато трансформацію ДП «АМПУ», відкриваються нові можливості для залучення інвестицій та впровадження ефективної прозорої системи корпоративного управління.

Кожний працівник підприємства усвідомлює, що підприємство є невід’ємною складовою безпеки держави і, в першу чергу, покладає на кожного певні обов’язки – здійснювати свою діяльність не тільки ефективно та професійно, але й чесно, прозоро та сумлінно, відповідно до міжнародних стандартів, вимог чинного законодавства України та високих етичних норм.

Основною метою прийняття Кодексу етики було закріплення корпоративних цінностей, норм та правил поведінки працівників, направлених на усвідомлення своєї ролі у реалізації місії державного підприємства «Адміністрація морських портів України».

Політика соціальної відповідальності та сталого розвитку державного підприємства «Адміністрація морських портів України» була запроваджена з метою гармонійної взаємодії стейкхолдерів, суспільства, бізнесу у вирішенні питань і досягнення стратегічних цілей ДП «АМПУ».

Запровадження Політики соціальної відповідності та стійкого розвитку ДП «АМПУ» (далі – Політика) допоможе підприємству у плануванні стійкого майбутнього розвитку, прогресу підприємства, розширяючи можливості працівників, людей та створенню передумов захисту навколишнього середовища.

Політикою проголошено, що під час реалізації Стратегії розвитку морських портів України на період до 2038 року, підприємство буде неухильно дотримуватись Політики, яка включає основні принципи стійкого розвитку і вони є тотожними з принципами і цілями ООН.

Так, підприємство взаємодіє з світовими (глобальними) платформами сталого розвитку та докладає зусиль для впровадження у власній діяльності 17 (сімнадцяти) цілей сталого розвитку, а саме:

Основні цілі, які характерні Підприємству і запроваджені при реалізації стратегії розвитку:

1) міцне здоров'я та благополуччя – на Підприємстві вдосконалюються заходи щодо зменшення виробничих травм з метою збереження здоров'я працівників Підприємства;

2) освіта – Підприємство здійснює заходи з підвищення кваліфікації працівників ДП «АМПУ»;

3) гендерна рівність – здійснення заходів з недопущення всіх форм дискримінації та неприпустимості будь-якої форми дискримінації працівників ДП «АМПУ» за віком, расою, соціальним статусом, політичним переконанням тощо;

4) гідна праця та економічне зростання – сприяння безперервному, всеохопному і сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх працівників ДП «АМПУ», з конкурентною винагородою і соціальним захистом;

5) інновація та інфраструктура – створення стійкої, досконалої та безпечної інфраструктури з впровадженням необхідних інновацій;

6) збереження морських ресурсів – підприємство під час виконання завдань, визначених Статутом ДП «АМПУ», вживає заходів щодо максимального збереження морських ресурсів у відповідності з найкращими світовими практиками;

7) партнерство за ради стійкого розвитку – побудова конструктивних і взаємовигідних відносин із заінтересованими сторонами, з метою сприяння розвитку міжнародної торгівлі, безпеки мореплавства, а також у збільшенні обсягів експорту для досягнення рівноправної торговельної системи на основі універсальних правил, яка була б справедливою, відкритою і вигідною для всіх.

З метою реалізації Політики в ній закріплені принципи стійкого розвитку Підприємства, які досягаються шляхом:

1) реалізації Стратегії розвитку морських портів України на період до 2038 року;

2) зростанням інвестиційної привабливості Підприємства;

3) збільшенням внеску Підприємства в сталий розвиток суспільства в соціальній, економічній та екологічній сферах;

4) постійним розвитком системи корпоративного управління Підприємства;

5) підвищенням конкурентоспроможності Підприємства;

6) підвищенням управлінських рішень Підприємства з метою покращення соціальної і екологічної складової життя суспільства;

7) розвитком взаємодії із стейкхолдерами з метою підвищення довіри до Підприємства;

8) зміцненням корпоративної культури в ДП «АМПУ»;

9) забезпеченням прозорості та втіленням корпоративної соціальної відповідальності в державному секторі економіки;

10) оприлюдненням інформації щодо діяльності Підприємства.

Невід'ємною частиною Політики є те, що Підприємство зазначає про прихильність зацікавлених сторін в реалізації стійкого розвитку, а реалізація Політики є критично важливою для держави, бізнесу тощо і є неможливою без:

1) вдосконалення звітності;

2) створення зацікавленості у сторін у сталому розвитку Підприємства.

Оскільки Підприємство прагне до відкритості і забезпечення інформованості заінтересованих сторін, Підприємство звітує про результати своєї діяльності в сфері соціальної відповідальності та стійкого розвитку та про результати взаємодії з різними заінтересованими сторонами.

Керівництво Підприємства усвідомлює, що без належної звітності неможливо реалізувати стратегію розвитку та завоювати довіру перед зацікавленими сторонами. Чесність та повнота звітності, цілісність звіту – основа стратегічного розвитку.